

Fremsat den 7. februar 2018 af økonomi- og indenrigsministeren (Simon Emil Ammitzbøll-Bille)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om kommunale og regionale valg og lov om kommunernes styrelse

(Reform af valgbarhedsområdet)

§ 1

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 17, stk. 1, nr. 4, ændres »Europa-Parlamentet, og« til: »Europa-Parlamentet,«.

2. I § 17, stk. 1, nr. 5, ændres »jf. § 13, stk. 4.« til: »jf. § 13, stk. 4, og«.

3. I § 17, stk. 1, indsættes som nr. 6:

»6) afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38.«

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 1089 af 26. september 2017, foretages følgende ændringer:

1. § 4 affattes således:

»§ 4. Følgende personer er uanset § 3 ikke valgbare på grund af straf, jf. dog stk. 3 og 4:

- 1) En person, der ved endelig dom er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf,
- 2) en person, der ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, og
- 3) en person, der ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten efter færdselslovens § 126.

Stk. 2. Som endelig dom efter stk. 1 anses

- 1) en dom afsagt af Højesteret,
- 2) en dom, hvor den almindelige ankefrist er udløbet, uden at anke er sket,
- 3) en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er udløbet, uden at ansøgning er indgivet, og
- 4) en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor Procesbevillingsnævnet har meddelt afslag på tilladelse til anke til højere instans.

Stk. 3. En straf, jf. stk. 1, medfører ikke tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog § 101, stk. 6. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er den pågældende idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved en dom om betinget fængselsstraf eller ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den udenretslige vedtagelse. En dom om betinget fængselsstraf medfører dog ikke tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, inden for hvilken datoen for den endelige dom falder.

Stk. 4. Opstilling som kandidat til valget kan dog altid ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf.«

2. I § 100, stk. 1, ændres »jf. dog § 102« til: »jf. dog § 101, stk. 5 og 6, og § 102«.

3. § 101 affattes således:

»§ 101. Er et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd på valgdagen ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet forud for det konstituerende møde skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf og derfor ikke kan indtræde i

kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf.

Stk. 2. Mister et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter valgdagen sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet senest forud for det førstkommende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller et udvalg, som den pågældende er medlem af, skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf og derfor er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf.

Stk. 3. Er et medlem ikke valgbar på grund af straf, eller mister et medlem sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, og får borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden kendskab hertil, giver borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet ikke er indtrådt eller er udtrådt i overensstemmelse med reglerne i stk. 4. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver samtidig medlemmet skriftlig meddelelse om muligheden for at genindtræde efter stk. 6.

Stk. 4. Er et nyvalgt medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på valgdagen ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, indtræder medlemmet ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter valgdagen mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, er medlemmet udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra datoen for den endelige dom, jf. § 4, stk. 2, eller den udenretslige vedtagelse.

Stk. 5. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved endelig dom mistet sin valgbarhed på grund af straf, men generhvervet sin valgbarhed ved en ny endelig dom, indtræder vedkommende på ny i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra datoen for den nye endelige dom, jf. § 4.

Stk. 6. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, indtræder medlemmet i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der er forløbet den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, såfremt medlemmet over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har fremsat skriftlig begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den meddelelse fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, der er nævnt i stk. 3. Er medlemmets underretning til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden ikke givet rettidigt, jf. stk. 1 og 2, indtræder medlemmet dog først i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der efter udløbet af den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, er forløbet en periode, der svarer til perioden fra det seneste tidspunkt, hvor underretning kunne gives rettidigt, jf. stk. 1 og 2, til det tidspunkt, hvor medlemmet har givet underretningen, eller hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde har fået kendskab til, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf.

Stk. 7. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, ophører vederlagene til medlemmet med udgangen af den måned, hvor dommen anses for endelig, jf. § 4, stk. 2, eller hvor den udenretslige vedtagelse er sket.

Stk. 8. Er en stedfortræder, der ikke er indtrådt efter § 104, ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal stedfortræderen forud for det førstkommende møde, hvortil stedfortræderen indkaldes, skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf og derfor udtræder af stedfortræderlisten, jf. § 91. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver efter reglerne i stk. 3 stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver samtidig stedfortræderen skriftlig meddelelse om muligheden for at genindtræde på stedfortræderlisten efter 5. pkt. Når der er forløbet den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, indtræder stedfortræderen på ny på stedfortræderlisten, såfremt stedfortræderen har fremsat skriftlig begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den meddelelse fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, der er nævnt i 3. pkt.

Stk. 9. For en stedfortræder, der er indtrådt efter § 104, og som mister sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, finder stk. 2 og 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 tilsvarende anvendelse.

Stk. 10. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal skriftligt orientere de nyvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmernes pligter efter stk. 1 og 2 uden ugrundet ophold og senest 2 uger efter valgdagen. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal skriftligt orientere en stedfortræder, der indkaldes, om stedfortræderens pligter efter stk. 8, 1. og 2. pkt., og stk. 9, jf. stk. 2, uden ugrundet ophold og senest på det første møde, hvortil stedfortræderen indkaldes.

Stk. 11. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden kan fra Rigspolitiet indhente straffeattester til offentligt brug til brug for de meddelelser, vedkommende skal give efter stk. 3, 8 og 9.«

4. Efter § 104 indsættes:

»§ 104 a. Et medlems manglende rettidige udtræden berører ikke gyldigheden af kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets eller et udvalgs beslutninger.«

5. § 105 ophæves.

§ 3

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 50 b, stk. 3, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Stk. 1 gælder tilsvarende for kommunalbestyrelsens formand i sager, hvor formanden undlader at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen skriftlig meddelelse om, at medlem-

met henholdsvis stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf eller har mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 101, stk. 3, 8 og 9 i lov om kommunale og regionale valg.«

2. I § 66 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg« til: »det valgnævn, der er nedsat i medfør af lov om valg til Folketinget«.

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

4. § 66 b, stk. 5, 1. pkt., affattes således:

»Opgives forfølgning i forhold til den suspendede borgmester, frifindes vedkommende ved endelig dom, eller er vedkommende efter endelig dom eller udenretslig vedtagelse fortsat valgbar, jf. § 4, stk. 1 og 2, i lov om kommunale og regionale valg, genindtræder vedkommende i hvervet i den resterende del af funktionsperioden.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. april 2018.

§ 5

Stk. 1. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget forud for lovens ikrafttræden, men hvor spørgsmålet på tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke er indbragt for Valgbarhedsnævnet.

Stk. 3. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der på tidspunktet for

lovens ikrafttræden er indbragt for, men ikke afgjort af Valgbarhedsnævnet.

Stk. 4. Loven finder anvendelse på spørgsmål om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er indbragt for, men ikke afgjort af Valgbarhedsnævnet.

Stk. 5. Vederlag, der er modtaget før lovens ikrafttræden, skal ikke tilbagebetales som følge af denne lov.

Stk. 6. Har Valgbarhedsnævnet forud for lovens ikrafttræden truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd har mistet sin valgbarhed på grund af straf, kan det pågældende medlem fremsætte skriftlig begæring om, at spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed på grund af straf bedømmes på ny efter denne lov. Begæring herom skal indgives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest den 1. maj 2018. Begæringen skal vedlægges dokumentation for Valgbarhedsnævnets afgørelse og den idømte eller vedtagne straf. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal efter modtagelsen af den begæring, der er nævnt i 1. pkt., give skriftlig meddelelse til medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, hvorvidt medlemmet efter denne lov har mistet sin valgbarhed. Har medlemmet også efter denne lov mistet sin valgbarhed, kan medlemmet genindtræde efter § 101, stk. 6, som affattet ved denne lov. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal skriftligt underrette medlemmet om muligheden for at genindtræde efter 5. pkt.

Stk. 7. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal senest den 1. maj 2018 skriftligt orientere medlemmerne af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmernes pligter efter § 101, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, som affattet ved denne lov.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
3. Lovforslagets hovedindhold
  - 3.1. Nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet og fastsættelse af objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed
    - 3.1.1. Gældende ret
    - 3.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
    - 3.1.3. Lovforslagets indhold
  - 3.2. Perioden for fortabelse af valgbarhed
    - 3.2.1. Gældende ret
    - 3.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
    - 3.2.3. Lovforslagets indhold
  - 3.3. Fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf
    - 3.3.1. Gældende ret
      - 3.3.1.1. Fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf
      - 3.3.1.2. Oplysning om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd er blevet straffet
    - 3.3.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
      - 3.3.2.1. Indsigelse mod et nyvalgt medlems eller stedfortræders valgbarhed på grund af straf
      - 3.3.2.2. Underretning om straf
      - 3.3.2.3. Stedfortræders valgbarhed i tilfælde af straf
      - 3.3.2.4. Forholdet til persondataloven
    - 3.3.3. Lovforslagets indhold
      - 3.3.3.1. Fremgangsmåden for medlemmer
      - 3.3.3.2. Fremgangsmåden for stedfortrædere
  - 3.4. Udtræden og indtræden for medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd og disses stedfortrædere ved fortabelse af valgbarhed
    - 3.4.1. Gældende ret
    - 3.4.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
    - 3.4.3. Lovforslagets indhold
      - 3.4.3.1. Udtræden og indtræden for medlemmer
      - 3.4.3.2. Udtræden og indtræden for stedfortrædere
  - 3.5. Tilsynet med borgmestrenes og regionsrådsformændenes opfyldelse af pligterne efter lovforslaget
    - 3.5.1. Gældende ret
    - 3.5.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
    - 3.5.3. Lovforslagets indhold
  - 3.6. Afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd
    - 3.6.1. Gældende ret
    - 3.6.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
    - 3.6.3. Lovforslagets indhold
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Af regeringsgrundlaget ”For et friere, rigere og mere trygt Danmark” (november 2016), side 60, fremgår blandt andet følgende:

”Regeringen opretter ved sin tiltrædelse nogle råd og vil overveje, om der er grundlag for at nedlægge andre råd og nævn eller sammenlægge nogle af de eksisterende institutioner.”

I medfør af den kommunale og regionale valglov nedsætter økonomi- og indenrigsministeren et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse om fortabelse af valgbarhed for medlemmer af kommunale og regionale råd på grund af straf.

Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre har den 20. december 2017 indgået aftale om at nedlægge Valgbarhedsnævnet og i stedet ved lov fastsætte objektive kriterier for, hvornår et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd fortaber sin valgbarhed til de nævnte organer på grund af straf. SF har den 10. januar 2018 tiltrådt aftalen.

Lovforslaget udmønter denne aftale.

2. Baggrund

Baggrunden for den politiske aftale om en reform af valgbarhedsområdet er bl.a. en gennemgang af Valgbarhedsnævnets afgørelser fra den 1. januar 2002 til og med den 1. november 2017, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har foretaget. Gennemgangen af sagerne peger på, at Valgbarhedsnævnet med fordel kan nedlægges til fordel for en model, hvor der ved lov fastsættes objektive kriterier for, hvornår et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed. Nævnets praksis kan således videreføres stort set uændret, hvis det ved lov fastsættes, at et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed, hvis den pågældende idømmes frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel eller anbringelse i institution eller forvaring), eller hvis den pågældende frakendes førerretten ubetinget.

Lovfæstede objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed for kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer vil desuden skabe forudberegnelighed for de enkelte medlemmer. Endvidere vil den nævnte model indebære en mindre besparelse af administrative ressourcer i såvel kommuner og regioner som Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Aftalen indeholder følgende elementer:

Valgbarhedsnævnet nedlægges, og der fastsættes i stedet ved lov generelle kriterier for, hvornår et medlem af en

kommunalbestyrelse eller et regionsråd fortaber sin valgbarhed til de nævnte organer på grund af straf.

Efter aftalen skal der indføres regler om, at et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed, hvis den pågældende idømmes frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel), hvis den pågældende dømmes til anbringelse i institution eller til forvaring, eller hvis den pågældende frakendes førerretten ubetinget. Medlemmet fortaber sin valgbarhed fra den endelige dom og er dermed fra det nævnte tidspunkt udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skal herefter alene tage stilling til spørgsmålet om indkaldelse af en stedfortræder for det pågældende medlem.

Af aftalen fremgår endvidere, at en strafbar handling som i dag ikke skal føre til tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. I tilfælde af ubetinget fængsel over 6 måneder eller idømmelse af forvaring er fristen 5 år. Ved en dom om betinget fængsel eller ubetinget frakendelse af førerretten skal fristen regnes fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten skal fristen regnes fra datoen for den udenretslige vedtagelse. En betinget dom skal dog fremover alene føre til tab af valgbarhed i den valgperiode, hvor vedkommende er blevet dømt.

Det fremgår desuden af aftalen, at hvis den nævnte frist på 3 år udløber inden for samme valgperiode, kan det udtrådte medlem herefter på ny indtræde som medlem, hvorefter stedfortræderen for den pågældende samtidig udtræder.

Som i dag kan enhver uanset fortabelse af valgbarhed på grund af straf stille op til kommunale og regionale valg. Af aftalen fremgår det, at der som noget nyt fastsættes regler om, at hvis et nyvalgt medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke valgbar på grund af idømt straf, eller hvis et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd mister sin valgbarhed på grund af idømt straf, kan vedkommende indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. I tilfælde af ubetinget fængsel over 6 måneder eller idømmelse af forvaring er fristen 5 år. Bliver et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd eller en person, der senere bliver valgt som medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, idømt betinget frihedsstraf, vil den pågældende dog alene fortabe sin valgbarhed i den valgperiode, hvor vedkommende er blevet dømt, og vil være valgbar i den næste valgperiode.

Der skal efter aftalen endvidere fastsættes regler om, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd har pligt til at indberette idømt straf til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis den pågældende idømmes ubetinget eller betinget frihedsstraf, dømmes til anbrin-

gelse i institution eller til forvaring eller frakendes førerretten ubetinget. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet kan i den forbindelse indhente oplysninger om idømt straf fra Rigspolitiet. Tilsvarende har et nyvalgt medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd pligt til at indberette idømt straf til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis vedkommende er idømt en ubetinget frihedsstraf, er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring eller ubetinget er frakendt førerretten, og vedkommende stadig har fortabt sin valgbarhed.

Ifølge aftalen skal Valgbarhedsnævnets kompetence i sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd i medfør af §§ 66 a, 66 b og 66 c i lov om kommunernes styrelse overføres til Valgnævnet, der frembyder i alt væsentligt tilsvarende retsgarantier som Valgbarhedsnævnet. Valgnævnet ledes af en højesterets- eller landsdommer og vil i de nævnte sager derudover være sammensat af to medlemmer udpeget af økonomi- og indenrigsministeren, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret.

Endelig fremgår det af aftalen, at der skal fastsættes overgangsregler, som medfører, at sager, som er indberettet til Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for de nye reglers ikrafttræden, men hvor nævnet endnu ikke har truffet afgørelse, afgøres efter de nye regler. Endvidere fastsættes der overgangsregler om, at i sager, hvor Valgbarhedsnævnet har truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke er valgbar, kan den pågældende, hvis den pågældende har opnået valg ved de kommunale og regionale valg den 21. november 2017, inden for en frist på 1 måned fra de nye reglers ikrafttræden begære at få sin sag bedømt efter de nye regler. Begæringen skal indgives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Er den pågældende valgbar efter de nye regler, indtræder vedkommende i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Endelig skal der fastsættes regler om, at straffbare forhold, der er begået før lovens ikrafttræden, men som ikke er indberettet til Valgbarhedsnævnet, afgøres efter de nye regler.

Lovforslaget udmønter elementerne i denne aftale.

3. Lovforslagets hovedindhold

3.1. Nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet og fastsættelse af objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed

3.1.1. Gældende ret

Det følger af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1, at den, der ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, ikke er valgbar. Med straf sidestilles foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70. Af lovens § 4, stk. 2, følger, at en straffbar handling ikke kan medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet

eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestrafte regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse. Af lovens § 4, stk. 3, følger, at opstilling som kandidat til valget dog altid kan ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf.

I medfør af den kommunale og regionale valglovs § 105 nedsætter økonomi- og indenrigsministeren et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse i spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, jf. lovens § 4, for så vidt angår medlemskab af kommunale og regionale råd samt andre offentlige hverv, der er betinget af valgbarhed til et kommunalt eller regionalt råd.

Valgbarhedsnævnets formand skal ved beskikkelsen være højesterets- eller landsdommer, og nævnet består derudover af fire medlemmer, hvoraf økonomi- og indenrigsministeren udpeger to medlemmer, mens KL og Danske Regioner hver udpeger ét medlem. Nævnet udpeges for 4 år regnet fra den 1. april i året efter valgåret.

Et medlem af en nyvalgt kommunalbestyrelse eller et nyvalgt regionsråd kan gøre gældende, at en nyvalgt kandidat på grund af straf ikke er valgbar. I så fald skal kommunalbestyrelsen eller regionsrådet forelægge spørgsmålet for Valgbarhedsnævnet, jf. den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1. Bliver et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem straffet i løbet af funktionsperioden, skal kommunalbestyrelsen eller regionsrådet også indberette det til Valgbarhedsnævnet, jf. lovens § 101, stk. 4.

Valgbarhedsnævnet tager herefter stilling til, om den pågældende fortsat er valgbar ud fra en vurdering af det ovenfor nævnte værdighedskrav i den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1. Valgbarhedsnævnets afgørelser træffes ud fra en konkret vurdering af den enkelte sag. Ved Valgbarhedsnævnets vurdering tager nævnet stilling til, om den handling, den pågældende er straffet for, i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd. Det afgørende for vurderingen er den begåede handling og ikke lovovertrædelsens art, straffens størrelse eller udståelse. Opfattelsen af, hvad der ”i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd”, kan ændre sig over tid, og Valgbarhedsnævnets praksis definerer således løbende det nærmere indhold af værdighedskravet.

I dag er den typiske sagsgang således, at når et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd straffes, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet indberette dette til Valgbarhedsnævnet, når der foreligger en endelig dom, eller en bødestraf er vedtaget. Indberetning af straffen skal ske til Økonomi- og Indenrigsministeriet, der sekretariatsbetjener Valgbarhedsnævnet. I den forbindelse skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet medsende dokumentation for den idømte straf i form af en domsudskrift eller et bødeforelæg. Der foretages herefter en

høring af medlemmet, som har mulighed for at afgive høringssvar i sagen. Efterfølgende skal Valgbarhedsnævnet på et møde med personligt fremmøde af nævnets fem medlemmer tage stilling til, hvorvidt det pågældende kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem har mistet sin valgbarhed på grund af straffen. Valgbarhedsnævnets afgørelse sendes efterfølgende til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og det pågældende medlem. Har Valgbarhedsnævnet truffet afgørelse om, at det pågældende medlem har mistet sin valgbarhed, udtræder medlemmet.

Valgbarhedsnævnets afgørelser er endelige og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Det bemærkes endvidere, at Folketingets Ombudsmand i praksis har anset sig for inkompetent over for Valgbarhedsnævnet på baggrund af nævnets domstolslignende karakter, idet ombudsmandens virksomhed ikke omfatter domstolene eller domstolslignende nævn.

Valgbarhedsnævnets afgørelser offentliggøres i anonymiseret form på Retsinformations hjemmeside www.retsinformation.dk.

3.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Økonomi- og Indenrigsministeriet har som nævnt foretaget en gennemgang af Valgbarhedsnævnets afgørelser fra den 1. januar 2002 til den 1. november 2017. Valgbarhedsnævnet har i den nævnte periode truffet realitetsafgørelse i 155 sager.

Af Valgbarhedsnævnets 155 afgørelser har 143 sager handlet om bødestraf, mens de resterende 12 sager har handlet om frihedsstraf (ubetinget og betinget fængsel).

Ud af de 143 sager om bødestraf traf Valgbarhedsnævnet i 138 sager afgørelse om, at det pågældende medlem fortsat var valgbar, mens nævnet i de resterende 5 sager traf afgørelse om, at det pågældende medlem ikke var valgbar.

Ud af de 12 sager om frihedsstraf (ubetinget og betinget fængsel) traf Valgbarhedsnævnet i 11 sager afgørelse om, at det pågældende medlem ikke var valgbar, mens nævnet i den resterende ene sag traf afgørelse om, at det pågældende medlem fortsat var valgbar.

Valgbarhedsnævnets praksis viser således, at frihedsstraf (ubetinget og betinget fængsel) som altovervejende hovedregel fører til fortabelse af valgbarhed, idet nævnet i 11 ud af 12 sager fandt, at det pågældende medlem ikke var valgbar. I den resterende ene sag, hvor nævnet fandt, at det pågældende medlem fortsat var valgbar, var der tale om et konkret tilfælde, hvor nævnet ved sin afgørelse måtte lægge til grund, at der ikke forelå forsæt, men alene grov uagtsomhed, i forbindelse med den begåede lovovertrædelse.

Valgbarhedsnævnets praksis viser desuden, at bødestraf som altovervejende hovedregel ikke fører til fortabelse af valgbarhed, idet nævnet i 138 ud af 143 sager fandt, at det pågældende medlem fortsat var valgbar. Ud af de resterende 5

sager, hvor nævnet fandt, at det pågældende medlem ikke var valgbar, handlede 2 af sagerne om ubetinget frakendelse af førerretten som følge af spirituskørsel. I de resterende 3 sager, hvoraf 2 af sagerne handlede om den samme person, der både var medlem af en kommunalbestyrelse og et regionsråd, var der tale om, at nævnet efter en konkret vurdering fandt, at det pågældende medlem ikke var valgbar.

På baggrund af gennemgangen af Valgbarhedsnævnets 155 afgørelser fra den 1. januar 2002 til den 1. november 2017 er det Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at nævnet kan nedlægges til fordel for en model, hvor der ved lov fastsættes objektive kriterier for, hvornår et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed. Nævnets praksis kan således videreføres stort set uændret, hvis det ved lov fastsættes, at et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed, hvis den pågældende idømmes frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel), eller hvis den pågældende frakendes førerretten ubetinget.

Efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse vil lovfæstede objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed for kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer desuden være en retssikkerhedsmæssig fordel for de enkelte medlemmer, idet det vil skabe forudberegnelighed om, i hvilke tilfælde man mister sin valgbarhed.

Endvidere vil lovfæstede objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed indebære en mindre besparelse af administrative ressourcer i såvel kommuner og regioner som Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det vil således medføre en administrativ lettelse, når den sagsbehandling, som er forbundet med indberetning og behandling af sager i Valgbarhedsnævnet, ikke længere skal varetages.

3.1.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at Valgbarhedsnævnet nedlægges, og at der i stedet ved lov fastsættes objektive kriterier for, hvornår et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd fortaber sin valgbarhed til de nævnte organer på grund af straf.

Det foreslås at fastsætte, at en person ikke er valgbar på grund af straf, hvis den pågældende ved endelig dom er idømt ubetinget eller betinget frihedsstraf, hvis den pågældende ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, eller hvis den pågældende ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten af et motordrevet køretøj efter færdselslovens § 126.

Ved disse kriterier kan nævnets praksis videreføres stort set uændret, jf. afsnit 3.1.2.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, som fastslår, hvornår en dom anses for endelig i relation til tab af valgbarheden. Herved vil der for det enkelte medlem ikke være tvivl om, fra hvilket tidspunkt valgbarheden er fortabt. Med den foreslåede bestemmelse fastslås det, at en dom an-

ses for endelig, når der er tale om en dom afsagt af Højesteret, en dom, hvor den almindelige ankefrist er udløbet, uden at anke er sket, en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er udløbet, uden at ansøgning er indgivet, og en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor Procesbevillingsnævnet har meddelt afslag på tilladelse til anke til højere instans. Indgives der ansøgning til Procesbevillingsnævnet om særlig tilladelse til anke til højere instans inden for den almindelige frist herfor, anses dommen således ikke for endelig, medmindre Procesbevillingsnævnet meddeler afslag på tilladelse til indbringelse for en højere instans. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1, om den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2. For nærmere om tilfælde, hvor der gives særlig tilladelse til anke på baggrund af ansøgning indgivet efter den almindelige frist herfor, henvises til afsnit 3.4.3.1.

Efter de foreslåede regler vil det fremover alene være typen af straf, der er afgørende for, om man fortaber sin valgbarhed. Bødestraf medfører således aldrig tab af valgbarhed, mens frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel) derimod altid fører til, at valgbarheden fortabes. Et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd fortaber sin valgbarhed fra datoen for den endelige dom og er dermed fra det nævnte tidspunkt udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. I tilfælde af ubetinget frakendelse af førerretten ved udenretslig vedtagelse fortabes valgbarheden fra datoen for den udenretslige vedtagelse. For nærmere om udtræden ved fortabelse af valgbarhed henvises til afsnit 3.4.

Det enkelte medlem skal efter de foreslåede regler skriftligt underrette borgmesteren eller regionsrådsformanden, hvis medlemmet mister sin valgbarhed på grund af straf. Medlemmet skal give underretning om, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf og derfor er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf. Underretningen skal ske senest forud for det førstkommende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller et udvalg, som den pågældende er medlem af. Nyvalgte medlemmer, der ikke er valgbar på grund af straf, skal på samme måde skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at det nyvalgte medlem ikke er valgbar på grund af straf og derfor ikke kan indtræde. Dette skal ske forud for det konstituerende møde. For nærmere om pligten til at give underretning, hvis man ikke er valgbar på grund af straf, henvises til afsnit 3.3.

Fremover skal et medlem efter de foreslåede regler som nævnt skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, hvis den pågældende mister sin valgbarhed på grund af straf. Underretningen skal indeholde oplysning om, at medlemmet har fortabt sin valgbarhed på grund af straf og derfor er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Da valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsfor-

manden alene konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning og den fremlagte dokumentation herfor er fortabt, og på denne måde træffe afgørelse herom i forvaltningslovens forstand. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal give medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skal herefter alene tage stilling til spørgsmålet om indkaldelse af en stedfortræder for det pågældende medlem. For nærmere om fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf henvises til afsnit 3.3.3.

Som efter de gældende regler medfører en straf ikke tab af valgbarhed, når der er forløbet en periode på 3 år, der regnes fra det tidspunkt, hvor straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Som noget nyt foreslås det, at betinget frihedsstraf aldrig kan føre til tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor den pågældende er dømt. For nærmere om perioden for fortabelse af valgbarhed henvises til afsnit 3.2.

Den gældende bestemmelse om, at opstilling som kandidat altid kan ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf, videreføres uændret.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1 og 4.

3.2. Perioden for fortabelse af valgbarhed

3.2.1. Gældende ret

Har Valgbarhedsnævnet truffet afgørelse om, at et medlem af et kommunalt eller regionalt råd ikke er valgbar, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet med det samme. Nævnets afgørelse har virkning fra det tidspunkt, hvor kommunen eller regionen og det pågældende medlem har modtaget afgørelsen. Der skal herefter indkaldes en stedfortræder for det pågældende medlem. Medlemmet mister dog ikke sin valgbarhed for altid. Valgbarheden er fortabt for en periode, der er nærmere fastsat i den kommunale og regionale valglov, og som afhænger af, hvilken type straf der er tale om, og længden heraf.

Af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, følger det, at en strafbar handling ikke kan medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestrafte regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse.

Valgbarheden anses efter de gældende regler for at være fortabt for resten af den indeværende funktionsperiode. Det gælder, uanset om perioden på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, forløber inden for

den funktionsperiode, hvor medlemmet er udtrådt på grund af straf. Der er således ingen mulighed for at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter de gældende regler. Det bemærkes, at funktionsperioden regnes fra 1. januar i året efter valgåret til 31. december i det år, hvor nyvalg afholdes, jf. nærmere den kommunale og regionale valglovs § 97. Medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd vælges for 4 år, jf. den kommunale og regionale valglovs § 6, stk. 1, 1. pkt., og funktionsperioden er således tilsvarende 4 år.

Bestemmelsen om, at en strafbar handling aldrig kan føre til tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 henholdsvis 5 år, medfører således, at enhver uanset en begået strafbar handling vil være valgbar, når der på valgdagen er forløbet den nævnte periode. Det sikres hermed, at enhver, når den nævnte periode er forløbet, uanset en begået strafbar handling kan stille op til kommunale og regionale valg uden usikkerhed om, hvorvidt den pågældende på et senere tidspunkt vil blive anset for at være uværdig til at være medlem af det kommunale eller regionale råd.

Af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3, følger det, at opstilling som kandidat til de kommunale og regionale valg altid kan ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed. En person, der har begået en strafbar handling, og hvor der på valgdagen ikke er forløbet den nævnte periode, kan imidlertid risikere, at der gøres indsigelse mod den pågældendes valgbarhed, såfremt vedkommende opnår valg. Indsigelse mod en valgt kandidats valgbarhed kan fremsættes af et andet medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd senest 3 måneder efter valgdagen, hvorefter spørgsmålet skal forelægges for Valgbarhedsnævnet. Indsigelser kan vedrøre såvel strafbare handlinger, som Valgbarhedsnævnet ikke tidligere har haft anledning til at træffe afgørelse om, som strafbare handlinger, som Valgbarhedsnævnet har truffet afgørelse om i den forudgående funktionsperiode. Træffer Valgbarhedsnævnet herefter afgørelse om, at den pågældende (fortsat) ikke er valgbar, skal vedkommende udtræde, og stedfortræderen indkaldes, med virkning for hele den nye funktionsperiode.

3.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Efter de gældende regler udtræder et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i resten af funktionsperioden, hvis Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om, at den pågældende er uværdig på grund af straf. Det gælder, uanset om den nævnte periode på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, forløber inden for funktionsperioden. Der er således ingen mulighed for at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter de gældende regler.

Med de gældende regler kan et medlem endvidere risikere, at en strafbar handling i praksis får konsekvenser for medlemmets valgbarhed i en betydeligt længere periode end den, der umiddelbart følger af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2. En sådan situation kan opstå, hvis et

medlem, der er udtrådt som følge af manglende valgbarhed på grund af straf, stiller op og bliver valgt ved næstkommende valg. Gøres der herefter indsigelse mod den pågældendes valgbarhed som følge af samme strafbare handling, idet der endnu ikke er forløbet den i § 4, stk. 2, nævnte periode, og træffer Valgbarhedsnævnet igen afgørelse om, at vedkommende ikke kan anses for valgbar, udtræder den pågældende også af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet for hele den nye funktionsperiode. Dette gælder, uanset om der kort inde i den nye funktionsperiode vil være forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Begår et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd f.eks. en strafbar handling, der fører til, at den pågældende godt et år inde i funktionsperioden idømmes 7 dages betinget fængselsstraf, og træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om, at valgbarheden anses for at være fortabt, følger det umiddelbart af den gældende bestemmelse i den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, at valgbarheden i hvert fald er fortabt i 3 år. I praksis kan man dog risikere, at straffen reelt fører til, at den pågældende ikke kan sidde i en kommunalbestyrelse eller et regionsråd i en periode på op til 7 år, hvis der som beskrevet ovenfor efter et nyt valg igen gøres indsigelse mod den pågældendes valgbarhed, og Valgbarhedsnævnet igen træffer afgørelse om, at valgbarheden anses for fortabt.

I praksis kan de gældende regler således føre til, at der kan opstå situationer, hvor et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd bliver forhindret i at være medlem af de nævnte organer i en meget lang periode. Hertil kommer, at reglerne i praksis kan føre til, at der opstår store forskelle på, hvor lang tid de enkelte medlemmer er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd. Dette vil konkret afhænge af, hvornår i funktionsperioden et medlem idømmes straf, og dermed hvor lang tid der er til nyvalg. I praksis kan der opstå en situation, hvor længden af den periode, hvor to forskellige medlemmer er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, bliver vidt forskellig, uanset at de er straffet for samme lovovertrædelse og er idømt samme straf. Med de gældende regler er der i vidt omfang tilfældigheder forbundet med, hvor længe et medlem konkret er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd på grund af straf.

3.2.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at en straf som hidtil ikke medfører tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Dog foreslås det som noget nyt, at betinget frihedsstraf aldrig kan føre til tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor den pågældende er dømt. Se nærmere nedenfor. Er straffen ubetinget fængsel over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, foreslås fristen uændret fastsat til 5 år. Som hidtil beregnes fristen ved domme om betinget frihedsstraf fra datoen for den endelige dom. Tilsvarende foreslås, at fristen ved domme om ubetinget frakendelse af førerretten regnes fra datoen for den endelige dom. Endvidere foreslås det, at fristen ved en

udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten regnes fra datoen for den udenretslige vedtagelse.

Som noget nyt foreslås imidlertid, at såfremt perioden, hvor valgbarheden er fortabt, udløber inden for den funktionsperiode, som det pågældende medlem er valgt for, kan vedkommende genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Med de foreslåede regler vil perioden, hvor valgbarheden er fortabt, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, i langt højere grad være den samme. Det vil dermed ikke som hidtil have samme betydning, hvornår i funktionsperioden et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd idømmes en straf, som fører til tab af valgbarhed. Valgbarheden vil således være fortabt i en periode på 3 år henholdsvis 5 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog nedenfor om betingede domme.

Der foreslås tilsvarende regler for medlemmer af en nyvalgt kommunalbestyrelse eller et nyvalgt regionsråd. Såfremt et nyvalgt medlem forud for valgdagen er idømt frihedsstraf eller ubetinget er frakendt førerretten, er den pågældende ikke valgbar og kan dermed ikke indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, medmindre perioden på 3 år henholdsvis 5 år er forløbet. Er den nævnte periode ikke forløbet, når funktionsperioden begynder den 1. januar i året efter valgåret, indtræder den pågældende således ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. I stedet indtræder den pågældendes stedfortræder. Forløber den nævnte periode i funktionsperioden, kan den pågældende dog indtræde på dette tidspunkt. Dette forudsætter imidlertid, at den pågældende har fremsat skriftlig begæring herom. Der henvises til afsnit 3.4.3. for nærmere herom.

Som noget nyt foreslås det, at valgbarheden, såfremt der er tale om betinget frihedsstraf, alene fortabes i den funktionsperiode, hvor den pågældende er dømt. Dette gælder såvel for personer, der har været medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd i den forudgående funktionsperiode, og som opnår genvalg, som for personer, der ikke har været medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd i den forudgående funktionsperiode, og som dermed er nyvalgte. Siddende medlemmer af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, der idømmes en betinget fængselsstraf i funktionsperioden, og som dermed udtræder, kan således uden videre indtræde i kommunalbestyrelsen eller regionsrådet i den efterfølgende funktionsperiode, hvis de på ny opnår valg. Dette gælder, uanset at der ikke er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. En person, der er idømt en betinget fængselsstraf på et tidspunkt, hvor vedkommende ikke er medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, kan tilsvarende uden videre indtræde i kommunalbestyrelsen eller regionsrådet efter et valg, hvis den pågældende bliver valgt, uanset at der ikke er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3.

3.3. Fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf

3.3.1. Gældende ret

3.3.1.1. Fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf

Af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1, følger det, at såfremt et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd gør gældende, at et andet medlem på grund af straf ikke er valgbar, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet forelægge spørgsmålet for Valgbarhedsnævnet. Indsigelse skal fremsættes senest 3 måneder efter valgdagen, jf. lovens § 101, stk. 2.

For så vidt angår indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed på grund af straf, følger det af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3, at indsigelse skal ske senest 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som stedfortræderen er indkaldt til. Spørgsmålet om manglende valgbarhed på grund af straf skal herefter forelægges for Valgbarhedsnævnet. Spørgsmålet om en stedfortræders fortabelse af valgbarhed på grund af straf bliver således ikke aktuelt, hvis stedfortræderen aldrig indkaldes.

Bliver et medlem straffet i løbet af funktionsperioden, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ifølge den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 4, indberette dette til Valgbarhedsnævnet. Valgbarhedsnævnet træffer herefter afgørelse om, hvorvidt medlemmet som følge af straffen har mistet sin valgbarhed.

Ved behandling af spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf tager Valgbarhedsnævnet som beskrevet i afsnit 3.1.1. stilling til, om den handling, som et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd er straffet for, i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd. Træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om, at den pågældende som følge af en strafbar handling er uværdig og dermed ikke er valgbar, udtræder vedkommende af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. lovens § 100, stk. 1. Medlemmet anses for udtrådt fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og det pågældende medlem har modtaget Valgbarhedsnævnets afgørelse. Stedfortræderen indtræder herefter, jf. lovens § 104. For nærmere om udtræden henvises til afsnit 3.4.

3.3.1.2. Oplysning om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd er blevet straffet

Det fremgår ikke af de gældende regler, hvordan kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet bliver bekendt med,

at et medlem er blevet straffet. Af de gældende regler fremgår der således ingen forpligtelse for et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd til at oplyse om, at den pågældende er blevet straffet.

Af bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) fremgår det af § 22, stk. 1, nr. 13, at Rigspolitiet efter begæring kan udstede straffeattester til offentlig brug til kommunalbestyrelserne og regionsrådene til brug ved indberetning til Valgbarhedsnævnet om den straf, kommunalbestyrelsesmedlemmer henholdsvis regionsrådsmedlemmer er idømt. De afgørelser, som fremgår af disse straffeattester, er nærmere beskrevet i bilag 1 til bekendtgørelsen og omfatter bl.a. domme og bøvedtagelser, herunder vedtagne udenretslige bødeforelæg, som omfatter overtrædelser af straffeloven samt domme for overtrædelse af anden lovgivning, hvis der, betinget eller ubetinget, idømmes frihedsstraf, eller straffastsættelsen udsættes, eller hvis der frakendes eller udskydes rettigheder eller meddeles pålæg vedrørende den dømtes person eller fastsættes retsfølger i medfør af straffelovens §§ 68-70.

3.3.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

3.3.2.1. Indsigelse mod et nyvalgt medlems eller stedfortræders valgbarhed på grund af straf

Som det fremgår af afsnit 3.3.1., forudsætter Valgbarhedsnævnets afgørelse af spørgsmål om et nyvalgt medlems fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt før funktionsperioden, at et andet medlem gør indsigelse mod den pågældendes valgbarhed. Også afgørelse af spørgsmål om en stedfortræders valgbarhed på grund af straf forudsætter, at der gøres indsigelse imod den pågældendes valgbarhed. Af denne årsag vil det i disse tilfælde i et vist omfang være forbundet med tilfældigheder, hvorvidt en sag indbringes for Valgbarhedsnævnet, og dermed om en given strafbar handling fører til fortabelse af valgbarhed.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at spørgsmål om fortabelse af valgbarhed i de nævnte tilfælde afhænger af, om der gøres indsigelse mod den pågældendes valgbarhed. Der kan således f.eks. opstå situationer, hvor ingen af de øvrige medlemmer er bekendt med, at den pågældende har begået en alvorlig stafbar handling, hvorfor spørgsmålet ikke indbringes for Valgbarhedsnævnet og dermed ikke fører til tab af valgbarhed. Efter ministeriets opfattelse er det ikke hensigtsmæssigt, at der på den måde er tilfældigheder forbundet med, hvorvidt en straf fører til, at valgbarheden fortabes. Det foreslås derfor, at såfremt et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis regionsråd på valgdagen ikke er valgbar på grund af straf, skal medlemmet give skriftlig underretning om dette og om, at medlemmet derfor ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Der henvises til afsnit 3.3.3. For så vidt angår stedfortrædere henvises til afsnit 3.3.2.3. og 3.3.3.

3.3.2.2. Underretning om straf

Som nævnt i afsnit 3.3.1. fremgår det ikke af de gældende regler, hvordan kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet bliver bekendt med, at et medlem er blevet straffet i funktionsperioden, ligesom der efter de gældende regler ikke er en lovfæstet forpligtelse for et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd til at oplyse om, at den pågældende er blevet straffet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er ikke bekendt med, i hvilket omfang kommunalbestyrelserne og regionsrådene gør brug af muligheden for at indhente straffeattester i henhold til bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret), jf. afsnit 3.3.1.2. Det er dog umiddelbart ministeriets indtryk, at denne mulighed kun benyttes i begrænset omfang.

Det er endvidere Økonomi- og Indenrigsministeriets indtryk, at der i nogle kommuner og regioner er praksis for, at medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet selv oplyser, hvis de er blevet straffet, idet Valgbarhedsnævnet fra visse kommunalbestyrelser og regionsråd løbende modtager indberetninger af f.eks. bødeforelæg for hastighedsovertrædelser. Det drejer sig dog om et mindre antal kommunalbestyrelser og regionsråd. Derudover er det ministeriets indtryk, at kommunalbestyrelser og regionsråd i nogle tilfælde bliver bekendt med, at et medlem er blevet straffet, på baggrund af oplysninger herom bragt i medierne.

Med de gældende regler er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at det formentlig i vidt omfang er op til det enkelte medlem, om kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet får kendskab til, at den pågældende er blevet straffet. Det må derfor også antages, at der i praksis er en vis uensartethed og tilfældighed forbundet med, i hvilket omfang sager om medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd, der idømmes straf, indbringes for Valgbarhedsnævnet. Efter ministeriets opfattelse vil det være hensigtsmæssigt, at der fastsættes regler, som pålægger det enkelte medlem at oplyse, hvis vedkommende idømmes en straf, som efter de foreslåede regler fører til tab af valgbarhed.

3.3.2.3. Stedfortræders valgbarhed i tilfælde af straf

Som beskrevet i afsnit 3.3.1.1. og 3.3.2.1. forudsætter Valgbarhedsnævnets stillingtagen til spørgsmålet om en stedfortræders valgbarhed, at et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet gør indsigelse mod stedfortræderens valgbarhed senest 2 måneder efter det første møde, som stedfortræderen er indkaldt til. Som følge af betingelsen om indsigelse kan det således være forbundet med tilfældigheder, hvorvidt et spørgsmål om en stedfortræders fortabelse af valgbarhed på grund af straf indbringes for Valgbarhedsnævnet, og dermed om valgbarheden fortabes. Dette er efter Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering ikke hensigtsmæssigt. Det foreslås derfor, at stedfortrædere på samme måde som medlemmer af kommunalbestyrelser henholdsvis

regionsråd skal give skriftlig underretning om straf, som fører til, at valgbarheden fortabes.

Det er imidlertid Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at spørgsmål om stedfortræderens valgbarhed på grund af straf først skal bedømmes på det tidspunkt, hvor stedfortræderen indkaldes. På den baggrund bør stedfortrædere ikke pålægges at give underretning om straf, før de er indkaldt til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. For nærmere herom henvises afsnit 3.3.3.2.

3.3.2.4. Forholdet til persondataloven

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet, hvorvidt den behandling af oplysninger om, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd eller en stedfortræder er blevet idømt eller har vedtaget en straf, som lovforslaget forudsætter, kan ske inden for rammerne af persondataloven.

Som beskrevet i afsnit 3.1.1. skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter de gældende regler indberette til Valgbarhedsnævnet, hvis det gøres gældende, at et nyvalgt medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd ikke er valgbar på grund af straf, eller hvis et kommunalbestyrelses- henholdsvis regionsrådsmedlem bliver straffet i løbet af funktionsperioden. Som det ligeledes fremgår, medsender kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i forbindelse med indberetningen dokumentation for den idømte straf i form af en domsudskrift eller et bødeforelæg. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet har med hjemmel i § 22, stk. 1, nr. 13, i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) mulighed for at indhente en straffeattest til brug ved indberetningen til Valgbarhedsnævnet. Indberetning af straffen sker til Økonomi- og Indenrigsministeriet, der sekretariatsbetjener Valgbarhedsnævnet.

En oplysning om, at en person er idømt eller har vedtaget en straf, er en følsom personoplysning omfattet af persondatalovens § 8. Der må kun ske behandling af oplysninger om strafbare forhold, hvis det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver, jf. persondatalovens § 8, stk. 1. I databeskyttelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger m.v.), som træder i kraft den 25. maj 2018, findes tilsvarende regler i artikel 10, jf. artikel 6, stk. 1, litra e).

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende krav om bl.a. saglighed og proportionalitet, som altid skal være opfyldt i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Med lovforslaget foreslås, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, der har mistet sin valgbarhed på grund af straf, skal give skriftlig underretning om og fremsende dokumentation for en idømt eller vedtaget

straf til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Tilsvarende foreslås for stedfortrædere, der indkaldes. Er der ikke fremsendt dokumentation for den endelige dom eller udenretslige vedtagelse, har borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden mulighed for at indhente en straffeattest til offentlig brug efter fremgangsmåden i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret), jf. den i lovforslagets § 2, nr. 3, foreslåede affattelse af § 101, stk. 11, i den kommunale og regionale valglov. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal herefter konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning og den fremsendte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf er fortabt. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal give medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. For nærmere herom henvises til afsnit 3.3.3. Som det fremgår, skal oplysningerne om straf således ikke længere videregives til Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at den behandling af personoplysninger om strafbare forhold, som lovforslaget således indebærer, er nødvendig af hensyn til at sikre, at de medlemmer henholdsvis stedfortrædere af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, der mister deres valgbarhed på grund af straf, rent faktisk udtræder af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Behandlingen af personoplysninger er dermed nødvendig for at sikre lovforslagets formål. Oplysninger om den idømte eller vedtagne straf er desuden nødvendig til fastlæggelse af tidspunktet for, hvornår et medlem eller en stedfortræder igen er valgbar. Se nærmere herom i afsnit 3.4.3.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal give de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at et medlem henholdsvis en stedfortræder har mistet sin valgbarhed på grund af straf og derfor er udtrådt. Under hensyn til, at behandling af oplysningerne om strafbare forhold ikke skal ske i videre omfang end nødvendigt, herunder ikke være tilgængelige for flere personer end nødvendigt, skal borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens skriftlige meddelelse til de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ikke indeholde oplysninger om, hvilken lovovertrædelse medlemmet henholdsvis stedfortræderen er straffet for. For nærmere om borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens skriftlige meddelelse henvises til afsnit 3.3.3. Det bemærkes endvidere, at der efter de foreslåede regler ikke skal ske behandling af oplysninger om idømt eller vedtaget bødestraf, da bødestraf efter de foreslåede kriterier aldrig fører til tab af valgbarhed. Efter de gældende regler skal alle typer af straf indberettes til Valgbarhedsnævnet, og i praksis udgør sager om bødestraf langt den største andel af de sager, der indberettes til nævnet. Fremover skal der således i langt mindre omfang end hidtil ske behandling af oplysninger om straf.

Det er således Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at den beskrevne behandling af personoplysninger er saglig og nødvendig for varetagelsen af en myndigheds opgaver, og at behandlingen ikke går videre, end hvad der er nødvendigt til opfyldelse af lovforslagets formål.

På baggrund af ovenstående er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at den som følge af lovforslaget nødvendige behandling af personoplysninger kan ske inden for rammerne af persondataloven og databeskyttelsesforordningen.

I persondatalovens afsnit III er der fastsat regler om den registreredes rettigheder, herunder oplysningspligt for den dataansvarlige samt den registreredes indsigtret og øvrige rettigheder. Databeskyttelsesforordningen indeholder i afdeling 2-4 regler om disse rettigheder.

Lovforslaget ændrer ikke ved den registreredes rettigheder i medfør af persondataloven (eller databeskyttelsesforordningen), herunder oplysningspligten, ligesom persondatalovens (eller databeskyttelsesforordningens) regler om behandlings-sikkerhed vil finde anvendelse, jf. persondatalovens § 41 (og databeskyttelsesforordningens artikel 32).

3.3.3. Lovforslagets indhold

3.3.3.1. Fremgangsmåden for medlemmer

Det foreslås, at nyvalgte medlemmer, der på valgdagen ikke er valgbar på grund af straf, skriftligt skal underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf og derfor ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte straf, f.eks. kopi af den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Underretning skal ske forud for det konstituerende møde og skal gives til den på det tidspunkt siddende borgmester henholdsvis regionsrådsformand.

Det foreslås tilsvarende, at et medlem skriftligt skal underrette borgmesteren eller regionsrådsformanden, hvis medlemmet efter valgdagen eller i funktionsperioden mister sin valgbarhed på grund af straf og derfor er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal ligeledes omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf i forbindelse med underretningen.

Reglerne medfører således, at der skal gives skriftlig underretning om straf, der fører til tab af valgbarhed, som idømmes efter valgdagen, men inden funktionsperiodens begyndelse den 1. januar i året efter valgåret, og om straf, der fører til tab af valgbarhed, som idømmes i funktionsperioden. Underretningen skal ske senest forud for det førstkommende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Er den pågældende medlem af et udvalg, hvor der afholdes møde før førstkommende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, skal underretningen ske forud for udvalgs-mødet. Underretning skal gives til den på tidspunktet for underretningen siddende borgmester henholdsvis regi-

onsrådsformand. I tilfælde, hvor et medlem straffes efter valgdagen, men inden funktionsperioden, som medlemmet er valgt for, er begyndt, skal underretning således gives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden i den aktuelle funktionsperiode.

Når borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden modtager underretning fra et medlem om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf og derfor er udtrådt, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, når denne har konstateret, at valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning og den fremlagte dokumentation er fortabt, give medlemmerne af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at det pågældende medlem har mistet sin valgbarhed på grund af straf og er udtrådt. Meddelelsen til de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skal ikke indeholde oplysning om, hvilken straf det pågældende medlem er idømt, men skal alene være en orientering til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, at det pågældende medlem er udtrådt som følge af manglende valgbarhed på grund af straf.

Ved borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens skriftlige meddelelse til det medlem, der har mistet sin valgbarhed, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden samtidig give skriftlig meddelelse om muligheden for efter begæring at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet. For nærmere herom henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3.

Borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens skriftlige meddelelse til medlemmet, der har fortabt valgbarheden, må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Ved modtagelse af underretning om, at et medlem har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden dog alene konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning og den fremlagte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf er fortabt. Valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Borgmesteren og regionsrådsformanden skal således ikke foretage en skønsmæssig vurdering af, hvorvidt et medlem har fortabt sin valgbarhed, da dette vil følge direkte af de lovfæstede objektive kriterier for, hvornår man ikke er valgbar på grund af straf, sammenholdt med den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Da der således er tale om en lovbunden afgørelse, som følger af de lovfæstede objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed, og som baserer sig på medlemmets underretning om, at vedkommende har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at der alene er tale om en afgørelse af konstaterende karakter.

Ministeriet har overvejet, hvorvidt fortabelsen af medlemmets valgbarhed først skal indtræde, når borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har givet medlemmet med-

delelse herom. En sådan ordning ville imidlertid medføre, at der i praksis ville kunne opstå uensartethed omkring tidspunktet for fortabelsen af medlemmets valgbarhed, som i givet fald ville afhænge af, hvornår borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har givet medlemmet meddelelse herom. Med de lovfæstede objektive kriterier for, hvornår et medlems valgbarhed fortabes, forekommer det naturligt, at fortabelsen af medlemmets valgbarhed indtræder med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Hertil kommer, at de lovfæstede objektive kriterier er så enkle, at medlemmet selv uden vanskelighed kan konstatere, om medlemmet har mistet sin valgbarhed. Det bemærkes, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden efter den i lovforslagets § 2, nr. 3, foreslåede affattelse af § 101, stk. 10, i den kommunale og regionale valglov, skriftligt skal orientere de nyvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmernes underretningspligt efter den foreslåede § 101, stk. 1 og 2. Tilsvarende skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skriftligt orientere stedfortrædere, der indkaldes, om stedfortræderens pligter efter den foreslåede § 101, stk. 8, 1. og 2. pkt., og stk. 9, jf. stk. 2.

Har medlemmet ved sin skriftlige underretning ikke forelagt dokumentation for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse, har borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden mulighed for at indhente en straffeattest til offentlig brug efter fremgangsmåden i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret), jf. den i lovforslagets § 2, nr. 3, foreslåede affattelse af § 101, stk. 11, i den kommunale og regionale valglov.

Har et medlem ikke givet underretning om, at vedkommende er idømt en straf, som fører til tab af valgbarhed, men bliver borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde bekendt hermed, giver borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden ligeledes medlemmet samt de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. Borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse må som nævnt ovenfor for så vidt angår det medlem, der har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand, der fastsætter, hvad der er medlemmets retsstilling.

Borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse til medlemmet, der har fortabt valgbarheden, må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Behandlingen af sådanne sager vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger. Dette gælder også forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse. Da borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, skal afgørelsen ikke ledsages af en klagevejledning.

Det bemærkes, at et medlems manglende skriftlige underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf,

ikke fører til, at eventuelle beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i perioden fra tidspunktet, hvor vedkommende har mistet sin valgbarhed, til tidspunktet, hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden bliver bekendt hermed, er ugyldige af denne årsag. For nærmere herom henvises til den i lovforslagets § 2, nr. 4, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 104 a, samt bemærkningerne hertil.

For nærmere om udtræden og indtræden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf henvises til afsnit 3.4.3.1.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1-3.

3.3.3.2. Fremgangsmåden for stedfortrædere

Det foreslås, at der for stedfortrædere fastsættes regler om fremgangsmåden i forbindelse med tab af valgbarhed på grund af straf, som svarer til de foreslåede regler for almindelige medlemmer af kommunalbestyrelser henholdsvis regionsråd.

Det foreslås derfor, at såfremt en stedfortræder, der indkaldes ved et medlems forfald, ikke er valgbar på grund af straf, skal stedfortræderen forud for det førstkommande møde, som stedfortræderen indkaldes til, skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom.

Der kan være anledning til at indkalde en stedfortræder allerede til det konstituerende møde, såfremt det allerede på dette tidspunkt er kendt, at et medlem ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, eller hvis et medlem har forfald. Efter de foreslåede regler skal stedfortræderen, når denne er indkaldt, ligesom almindelige medlemmer give underretning forud for det konstituerende møde, hvis vedkommende ikke er valgbar på grund af straf.

Pligten til at underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf, indtræder således først, når stedfortræderen bliver indkaldt. Forud herfor har stedfortræderen ikke pligt hertil. For en stedfortræder, der aldrig indkaldes, vil underretningspligten således slet ikke indtræde. Dette svarer i et vist omfang til de gældende regler, hvor spørgsmålet om en stedfortræders fortabelse af valgbarhed på grund af straf kun bliver aktuelt, hvis stedfortræderen indkaldes. Se nærmere i afsnit 3.3.1.1.

Det foreslås endvidere, at en stedfortræder, der ikke er valgbar på grund af straf, udtræder af stedfortræderlisten. På samme måde som efter den foreslåede bestemmelse for almindelige medlemmer skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, når denne har konstateret, at valgbarheden i overensstemmelse med stedfortræderens underretning er fortabt, give stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf. Ved meddelelse til stedfortræderen skal borgmesteren henholdsvis regions-

rådsformanden samtidig give skriftlig meddelelse om muligheden for efter begæring at genindtræde på stedfortræderlisten. Der nærmere herom henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 8. Borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse til stedfortræderen må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand. For nærmere herom henvises til afsnit 3.3.3.1. vedrørende medlemmer. Er stedfortræderen ikke valgbar, indkaldes næste stedfortræder på stedfortræderlisten.

På samme måde som for almindelige medlemmer foreslås det, at såfremt en stedfortræder, der er indkaldt, ikke har givet underretning om, at vedkommende er idømt en straf, som fører til tab af valgbarhed, men borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde bliver bekendt hermed, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden give stedfortræderen samt de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom.

Det bemærkes, at en stedfortræders manglende underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, ikke fører til, at eventuelle beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i perioden, fra stedfortræderen er indtrådt, til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden bliver bekendt med, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, er ugyldige af denne årsag. For nærmere herom henvises til den i lovforslagets § 2, nr. 4, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 104 a, samt bemærkningerne hertil.

For nærmere om udtræden og indtræden for stedfortrædere ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf henvises til afsnit 3.4.3.2.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 8 og 9.

3.4. Udtræden og indtræden for medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd og disses stedfortrædere ved fortabelse af valgbarhed

3.4.1. Gældende ret

Har Valgbarhedsnævnet truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke er valgbar, skal medlemmet udtræde med det samme. Dette følger af den kommunale og regionale valglovs § 100, stk. 1. Herefter indtræder stedfortræderen, jf. lovens § 104. Valgbarhedsnævnets afgørelse har virkning fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og det pågældende medlem har modtaget afgørelsen. Valgbarheden er som minimum fortabt for resten af funktionsperioden.

Opstilling til kommunale og regionale valg kan altid ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed, jf. den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3. Endvidere kan en

strafbar handling ikke føre til tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Dette følger af lovens § 4, stk. 2. For nærmere herom henvises til afsnit 3.2.1.

3.4.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd skal udtræde af det pågældende organ fra det tidspunkt, hvor valgbarheden er fortabt. Som følge af de foreslåede regler om lovfæstede objektive kriterier for tab af valgbarhed vil der ikke være tvivl om, hvorvidt en given straf fører til tab af valgbarhed. Allerede ved den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse kan det således konstateres, om et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd derved har fortabt sin valgbarhed, og dette bør derfor have umiddelbar virkning.

Som tidligere nævnt følger det af de gældende regler, at et medlem skal udtræde af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet for resten af funktionsperioden, når Valgbarhedsnævnet har truffet afgørelse om, at den pågældende har mistet sin valgbarhed. Dette gælder, uanset at den periode, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for funktionsperioden.

Dette kan i praksis føre til, at der kan opstå situationer, hvor et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd bliver forhindret i at være medlem af de nævnte organer i en meget lang periode. Hertil kommer, at reglerne i praksis kan føre til, at der på grund af tilfældigheder opstår store forskelle i, hvor lang tid de enkelte medlemmer er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd. Der henvises til afsnit 3.2.2. for nærmere herom.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det u hensigtsmæssigt, at tidspunktet for, hvornår i funktionsperioden et medlem straffes, kan spille en væsentlig rolle i forhold til, hvor længe et medlem er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd. Efter ministeriets opfattelse vil det være hensigtsmæssigt, at der fastsættes regler, som medfører, at længden af den periode, hvor medlemmer af kommunalbestyrelser henholdsvis regionsråd mister deres valgbarhed på grund af straf, som udgangspunkt er den samme, uanset hvornår i funktionsperioden de pågældende straffes. Dette kan opnås, hvis der gives mulighed for, at et medlem kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis perioden, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for funktionsperioden. Dermed vil det ikke længere på samme måde være afgørende, hvornår i funktionsperioden et medlem idømmes straf.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet, i hvilket omfang stedfortrædere ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf skal gives mulighed for at genindtræde. Mini-

steriet finder ikke, at stedfortrædere på samme måde som medlemmer skal gives mulighed for at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og dermed fortrænge en anden stedfortræder, hvis den periode, hvor stedfortræderens valgbarhed er fortabt, forløber, inden det medlem, som stedfortræderen er indkaldt for, igen kan varetage sit hverv. Ministeriet finder, at hensynet til at sikre kontinuitet i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet må vægtes højere. Ministeriet har derfor fundet det hensigtsmæssigt, at en stedfortræder, der mister sin valgbarhed på grund af straf, udtræder af stedfortræderlisten. En stedfortræder, der ikke kan indtræde eller efterfølgende må udtræde af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på grund af straf, kan dog, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, på ny indtræde på stedfortræderlisten og kan dermed indkaldes som stedfortræder, hvis der på ny bliver behov for at indkalde en stedfortræder.

Som beskrevet i afsnit 3.3.3. foreslås det, at der fastsættes regler om, at medlemmer af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd skriftligt skal underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, hvis den pågældende mister sin valgbarhed på grund af straf. Da valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden alene konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning og den fremlagte dokumentation herfor er fortabt, og på denne måde træffe afgørelse herom. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal give medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. Manglende overholdelse af medlemmets underretningspligt bør efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse have betydning for, hvornår et medlem eventuelt kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Et medlem, der ikke har givet underretning om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, bør således først kunne genindtræde, når der er forløbet en periode, der svarer til den periode, hvor valgbarheden som udgangspunkt er fortabt, dvs. f.eks. 3 år, med tillæg af den periode, hvor pligten til at give underretning ikke har været overholdt. For nærmere om perioden for fortabelse af valgbarhed henvises til afsnit 3.2.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet, hvorvidt der for stedfortrædere tilsvarende bør fastsættes regler om, at manglende overholdelse af pligten til at give underretning om fortabelse af valgbarhed på grund af straf skal medføre, at tidspunktet for, hvornår en stedfortræder på ny kan indtræde på stedfortræderlisten, udskydes. Ministeriet har imidlertid ikke fundet dette hensigtsmæssigt henset til den administrative byrde, der for de enkelte kommunalbestyrelser og regionsråd vil være forbundet med at vedligeholde en liste med sådanne oplysninger. Det bemærkes i den forbindelse, at det for stedfortrædere, der indtræder permanent i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs § 104, fordi et medlem udtræder eller dør, foreslås, at de foreslåede regler for al-

mindelige medlemmer skal finde tilsvarende anvendelse. Se nærmere herom i afsnit 3.4.3.2. og bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3, om den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 9.

3.4.3. Lovforslagets indhold

3.4.3.1. Udtræden og indtræden for medlemmer

Efter de foreslåede regler fortaber et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd sin valgbarhed på grund af straf med virkning fra datoen for den endelige dom eller datoen for den udenretslige vedtagelse. På den baggrund foreslås det, at der fastsættes regler om, at såfremt et nyvalgt medlem har mistet sin valgbarhed senest på valgdagen, indtræder medlemmet ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Fortabes valgbarheden på grund af straf efter valgdagen, udtræder medlemmet. I begge tilfælde indtræder stedfortræderen i stedet.

Som nævnt foreslås det, at det i loven fastslås, hvornår en dom anses for endelig. For nærmere herom se afsnit 3.1.3. og bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1, om den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2. I tilfælde, hvor Procesbevillingsnævnet efter ansøgning indgivet efter udløbet af den almindelige frist for ansøgning om særlig tilladelse til anke giver tilladelse til, at en dom kan ankes, skal den indankede dom anses for endelig, indtil ankeinstansens dom foreligger. Tilsvarende gælder i tilfælde, hvor Den Særlige Klageret imødekommer en begæring om genoptagelse af en straffesag. Generhverver et medlem valgbarheden ved en ny endelig dom, indtræder den pågældende uden begæring på ny i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Dette forudsætter, at datoen for den nye endelige dom falder inden for den funktionsperiode, som den pågældende er valgt for. For nærmere om generhvervelse af valgbarhed ved en ny endelig dom henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, om den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 5.

Det foreslås endvidere, at et medlem, der har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når den periode, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet. Dette forudsætter, at perioden, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for den funktionsperiode, som medlemmet er valgt for. Endvidere foreslås det, at det pågældende medlem skal fremsætte skriftlig begæring om senere at genindtræde til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Derved kan den stedfortræder, som indtræder i den mellemliggende periode, indrette sig herefter. Begæring om at genindtræde skal fremsættes senest 1 måned efter, at medlemmet har modtaget meddelelsen fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed på grund af straf. For nærmere om borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse se afsnit 3.3.3.1.

Som nævnt i afsnit 3.4.2. foreslås det, at et medlems manglende overholdelse af pligten til at give underretning

om, at vedkommende har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, skal føre til, at vedkommende først kan genindtræde, når der er forløbet en periode på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, med tillæg af den periode, hvor underretningsspligten ikke har været overholdt. Ved beregning af tillægsperioden tages der udgangspunkt i det tidspunkt, hvor det pågældende medlem senest kunne have givet rettidig underretning til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Tillægsperioden udgør således perioden fra seneste rettidige tidspunkt for underretning frem til det tidspunkt, hvor medlemmet giver underretning. Såfremt borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde end ved underretning fra medlemmet får kendskab til, at den pågældende har mistet sin valgbarhed på grund af straf, regnes tillægsperioden frem til dette tidspunkt.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 4-6.

3.4.3.2. Udtræden og indtræden for stedfortrædere

Det foreslås, at der for stedfortrædere fastsættes tilsvarende regler som for medlemmer. En stedfortræder kan dermed ikke indtræde, hvis stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf. Mister en stedfortræder sin valgbarhed på grund af straf på et tidspunkt, hvor stedfortræderen er indkaldt til at varetage hvervet for et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, udtræder stedfortræderen. Herefter indkaldes næste stedfortræder ifølge rækkefølgen på stedfortræderlisten.

Det foreslås, at en stedfortræder, som ikke kan indtræde, eller som udtræder på grund af straf, ikke på samme måde som et medlem skal kunne genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og derved fortrænge en anden stedfortræder, hvis perioden, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for funktionsperioden og på et tidspunkt, hvor det medlem, som stedfortræderen er indkaldt for, fortsat er forhindret i at varetage sit hverv. Det foreslås imidlertid, at når den periode, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, kan en stedfortræder genindtræde på stedfortræderlisten og dermed på ny indkaldes som stedfortræder, hvis et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet har forfald eller må udtræde. En stedfortræder, der ønsker at genindtræde på stedfortræderlisten, når den pågældende igen er valgbar, skal dog fremsætte skriftlig begæring herom. Dette skal ske senest 1 måned efter, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har givet stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet meddelelse om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf. For nærmere om borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse se afsnit 3.3.3.2.

I de tilfælde, hvor en stedfortræder indtræder permanent i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs § 104, fordi et medlem udtræder eller dør, foreslås det, at der skal gælde

samme regler som for medlemmer. Mister en stedfortræder sin valgbarhed på grund af straf, efter at denne er indtrådt i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, finder de foreslåede regler for medlemmer således tilsvarende anvendelse. Det bemærkes endvidere, at såfremt stedfortræderen er indtrådt, efter at et medlem har mistet sin valgbarhed på grund af straf og derfor er udtrådt, har det oprindelige medlem mulighed for at genindtræde, når den pågældende igen er valgbar. Dette forudsætter dog som nævnt ovenfor, at den periode, hvor det oprindelige medlems valgbarhed er fortabt, forløber inden for den funktionsperiode, som den pågældende er valgt for. I det tilfælde skal stedfortræderen udtræde, hvis det oprindelige medlem har fremsat begæring om at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 8 og 9.

3.5. Tilsynet med borgmestrenes og regionsrådsformændenes opfyldelse af pligterne efter lovforslaget

3.5.1. Gældende ret

Ankestyrelsen og som øverste tilsynsmyndighed Økonomi- og Indenrigsministeriet fører som foreskrevet i grundlovens § 82 et statsligt tilsyn med lovligheden af kommunernes og regionernes virksomhed på de områder, hvor der ikke ved lov er oprettet en særlig klage- eller tilsynsmyndighed, jf. nærmere lov om kommunernes styrelse § 48, jf. tillige regionslovens § 31.

De kommunale og regionale tilsynsmyndigheder afgiver efter lov om kommunernes styrelse § 50, jf. tillige regionslovens § 31, vejledende udtalelser om lovligheden af kommunernes og regionernes virksomhed. De kommunale og regionale tilsynsmyndigheder har endvidere efter de nærmere regler herom i lov om kommunernes styrelse §§ 50 a-50 e, jf. tillige regionslovens § 31, en række sanktioner og reaktioner, som tilsynsmyndighederne kan bringe i anvendelse, hvis dette er påkrævet. Disse er: annullation eller – mens tilsynsmyndigheden behandler annullationsspørgsmålet – suspension af kommunalbestyrelsens eller regionsrådets beslutninger, der klart strider mod lovgivningen, tvangsbøder imod de ansvarlige medlemmer, hvis kommunalbestyrelsen eller regionsrådet klart undlader at udføre en foranstaltning, som det pågældende organ har pligt til at udføre efter lovgivningen, anlæg af erstatningssag ved domstolene imod et medlem af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, som er ansvarligt for, at kommunen eller regionen er påført et tab, erstatningsretlig bod som vilkår for, at tilsynsmyndigheden frafalder anlæg af erstatningssag, og anlæg af anerkendelsessøgsmål imod en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, der har truffet en beslutning, der strider imod lovgivningen.

Tilsynets sanktioner og reaktioner er som udgangspunkt rettet imod kommunalbestyrelsens eller regionsrådets beslutninger, men kan i de særlige tilfælde, der er angivet i lov om

kommunernes styrelse, også rettes imod andre organer i kommunen. Efter lov om kommunernes styrelse § 50 b, stk. 3, jf. tillige regionslovens § 31, kan tvangsbøder således rettes imod en borgmester eller regionsrådsformand, der undlader at indkalde kommunalbestyrelsen eller regionsrådet til et ordinært eller ekstraordinært møde.

3.5.2. Økonomi- og indenrigsministeriets overvejelser

Efter den foreslåede ordning skal et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd ikke indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis medlemmet på valgdagen ikke er valgbar. Hvis medlemmet efter valgdagen mister sin valgbarhed, udtræder medlemmet af det pågældende organ fra det tidspunkt, hvor valgbarheden er fortabt. Som følge af de foreslåede regler om lovfæstede objektive kriterier for tab af valgbarhed vil der ikke være tvivl om, hvorvidt en given straf fører til tab af valgbarhed. Allerede ved den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse kan det således konstateres, om et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd derved har fortabt sin valgbarhed.

Efter den foreslåede ordning skal medlemmet derfor skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, hvis medlemmet på valgdagen ikke er valgbar eller efter valgdagen mister sin valgbarhed på grund af straf. Der skal ligeledes fremlægges dokumentation for den idømte eller vedtagne straf i forbindelse med underretningen. Efter den foreslåede ordning skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, hvis vedkommende på baggrund af medlemmets underretning eller på anden måde får kendskab hertil, herefter give medlemmet henholdsvis de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. Tilsvarende gælder for stedfortrædere, der indkaldes.

Det påhviler således borgmesteren som formand for kommunalbestyrelsen at indkalde medlemmerne af kommunalbestyrelsen til kommunalbestyrelsens møder og at drage omsorg for, at de medlemmer, der efter lovgivningen er udtrådt af kommunalbestyrelsen, ikke indkaldes, samt i givet fald efter § 104 i lov om kommunale og regionale valg at drage omsorg for stedfortræderindkaldelse. Tilsvarende gælder for regionsrådsformanden. De foreslåede bestemmelser i § 101, stk. 3, stk. 8 og stk. 9, jf. stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg ligger i forlængelse heraf. Tilsvarende gælder for stedfortrædere, der indkaldes.

Borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens medvirken er derfor afgørende for at sikre, at de kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer henholdsvis stedfortrædere, der mister deres valgbarhed på grund af straf, rent faktisk udtræder og ikke indkaldes til fremtidige møder i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og udvalg nedsat af disse.

For at sikre borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens medvirken hertil foreslås der indført en adgang for til-

synsmyndigheden til at pålægge tvangsbøder med henblik på borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens opfyldelse af deres pligt til at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet henholdsvis stedfortræderen har mistet sin valgbarhed på grund af straf.

Efter ministeriets opfattelse vil de øvrige sanktioner og reaktioner, tilsynsmyndighederne råder over, ikke være relevante i dette tilfælde.

3.5.3. Lovforslagets indhold

For at sikre borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens medvirken til at give medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet henholdsvis stedfortræderen har mistet sin valgbarhed på grund af straf, foreslås der indført en adgang for tilsynsmyndigheden til at pålægge tvangsbøder med henblik på borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens opfyldelse af vedkommendes pligter hertil.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Ankestyrelsen – og Økonomi- og Indenrigsministeriet som øverste tilsynsmyndighed – efter de almindelige regler i § 50 b, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse kan pålægge en borgmester henholdsvis en regionsrådsformand tvangsbøder, hvis borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden undlader at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet henholdsvis stedfortræderen har mistet sin valgbarhed på grund af straf. Undladelsen af at udføre den lovbestemte handlepligt skal efter de almindelige regler for anvendelsen af tvangsbøder fremstå med den fornødne klarhed, ligesom anvendelsen af denne sanktion skal være påkrævet frem for mindre indgribende foranstaltninger.

Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden vil således efter den foreslåede bestemmelse alene kunne pålægges tvangsbøder, hvis undladelsen af at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse fremstår med den fornødne klarhed, og hvis anvendelsen af tvangsbøder er påkrævet frem for mindre indgribende foranstaltninger.

3.6. Afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd

3.6.1. Gældende ret

Det følger af § 66 a i lov om kommunernes styrelse, at hvis en borgmester forsætligt eller groft uagtsomt tilsidesætter en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af lov om kommunernes styrelse, kan borgmesteren afsættes, hvis pligttilsidesættelsen er særlig grov. Kommunalebestyrelsen indgiver en begrundet indstilling herom til Valgbarhedsnæv-

net. Finder nævnet, at betingelserne herfor er opfyldt, træffer nævnet afgørelse om, at borgmesteren afsættes.

Desuden følger det af § 66 b i lov om kommunernes styrelse, at hvis en borgmester tiltales for et strafbart forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover, kan kommunalbestyrelsen begære over for Valgbarhedsnævnet, at borgmesteren suspenderes. Hvis en domfældelse for lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed, og suspension ikke kan anses for betænkelig, træffer nævnet afgørelse om suspension.

Endelig følger det af § 66 c i lov om kommunernes styrelse, at hvis en borgmester i eller uden for sit hverv ikke har vist sig værdig til den agtelse og tillid, som hvervet kræver, og hvis kommunalbestyrelsen vedtager, at borgmesteren af denne grund ikke nyder kommunalbestyrelsens tillid og skal afsættes, anses borgmesteren som fritaget for sit hverv. Den afsatte borgmester kan indbringe lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse for Valgbarhedsnævnet.

Reglerne om afsættelse og suspension af borgmestre finder tilsvarende anvendelse for magistratsmedlemmer og udvalgsformænd i kommuner, der styres efter reglerne i § 64 a og § 65 i lov om kommunernes styrelse, samt i medfør af regionslovens § 38, 1. pkt., tillige for regionsrådsformænd.

Valgbarhedsnævnets afgørelser er endelige og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Det bemærkes endvidere, at Folketingets Ombudsmand i praksis har anset sig for inkompetent over for Valgbarhedsnævnet på baggrund af nævnets domstolslignende karakter, idet ombudsmandens virksomhed ikke omfatter domstolene eller domstolslignende nævn.

3.6.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Ved en nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet, jf. afsnit 2.1, skal der tages stilling til den fremtidige håndtering af sager om afsættelse og suspension af borgmestre m.v. Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt, at sådanne sager også fremover kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har endvidere overvejet, hvorvidt der er behov for at ændre Valgnævnets sammensætning ved behandling af sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd m.v., idet Valgnævnet ikke som Valgbarhedsnævnet har lokalpolitisk repræsentation. Afgørelser i sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd m.v. forudsætter imidlertid en rent juridisk vurdering af sagen. Endvidere kan medvirken af politikere give anledning til, at der kan rejses tvivl om, hvorvidt politiske hensyn er tillagt betydning ved afgørelsen. Det er derfor ministeriets opfattelse, at der ikke er grundlag for at ændre Valgnævnets sammensætning ved behandling af disse sager.

3.6.3. Lovforslagets indhold

I forbindelse med Valgbarhedsnævnets nedlæggelse foreslås det, at Valgbarhedsnævnets kompetence i sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd i medfør af §§ 66 a, 66 b og 66 c i lov om kommunernes styrelse overføres til Valgnævnet, der frembyder i alt væsentligt tilsvarende retsgarantier som Valgbarhedsnævnet. Valgnævnet ledes af en højesterets- eller landsdommer og vil i de nævnte sager derudover være sammensat af to medlemmer udpeget af økonomi- og indenrigsministeren, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret.

Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter Valgnævnet, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 9, hvorfor sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd fremover som noget nyt vil være omfattet af ombudsmandens virksomhed.

Der henvises til lovforslagets §§ 1 og 3.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet vil for Økonomi- og Indenrigsministeriet medføre en besparelse på ca. 50.000 kr. årligt i form af driftsudgifter og vederlag til nævnets formand og visse medlemmer. Der er ingen økonomiske konsekvenser forbundet med lovforslaget for kommuner og regioner.

Den besparelse af administrative ressourcer i såvel kommuner og regioner som Økonomi- og Indenrigsministeriet, som lovforslaget vil indebære, vurderes at være af bagatelagtig karakter. Der er enighed med KL om, at lovforslaget ikke giver anledning til regulering af kommunernes bloktilskud.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer pålægges en pligt til skriftligt at underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, hvis de idømmes frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel eller anbringelse i institution eller forvaring) eller frakendes førerretten ubetinget.

Lovbestemte objektive kriterier for tab af valgbarhed vurderes desuden at have positive retssikkerhedsmæssige konsekvenser i form af øget forudberegnelighed for såvel kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer som deres vælgere.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 21. december 2017 til den 23. januar 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri,

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Domstolsstyrelsen, Forhandlingsfællesskabet, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Institut for Menneskerettigheder, ITU/DemTech, KL, Københavns Universitet (Institut for Statskundskab), Landsorganisationen i Danmark (LO), Netværket af Ungdomsråd (NAU), Vestre Landsret, Ældre Sagen, Østre Landsret og Aarhus Universitet (Institut for Statskundskab).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet vil for Økonomi- og Indenrigsministeriet medføre en besparelse på ca. 50.000 kr. årligt. Der er ingen økonomiske konsekvenser forbundet med lovforslaget for kommuner og regioner.	Ingen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Den besparelse af administrative ressourcer i såvel kommuner og regioner som Økonomi- og Indenrigsministeriet, som lovforslaget vil indebære, er af bagatelagtig karakter.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovbestemte objektive kriterier for tab af valgbarhed vurderes at have positive retssikkerhedsmæssige konsekvenser i form af øget forudberegnelighed for såvel kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer som deres vælgere.	Kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer pålægges en pligt til skriftligt at underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om straf, der fører til tab af valgbarhed.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2

Efter folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nr. 4 og 5, omfatter Valgnævnets kompetence sager om godkendelse af navne

for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, og optagelse af disse navne i Partinavneregistret.

Lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, er konsekvensændringer som følge af, at folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nr. 6, tilføjes, idet Valgnævnets kompetence udvides. Udvidelse af kompetencen sker som følge af nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet, hvorefter afgørelse af spørgsmål om afsættelse

eller suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse overføres til Valgnævnet. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 2, nr. 5.

Til nr. 3

Valgnævnet har kompetence til at træffe afgørelse i visse sager om optagelse på valglisten til folketingsvalg, folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg samt godkendelse af navne for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, og optagelse af disse navne i Partinavneregisteret, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 1.

Valgnævnet nedsættes af økonomi- og indenrigsministeren og består af en formand, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og derudover af to medlemmer, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret. I sager om partinavne består nævnet af yderligere et medlem, der er kyndigt i navne- og varemærkeretigheder, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 2.

Det foreslås, at Valgnævnets kompetence udvides til også at omfatte afgørelse i sager om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf., for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38. Der vil ikke være behov for at ændre sammensætningen af Valgnævnet ved afgørelse af disse sager, og nævnet vil dermed bestå af formanden og to andre medlemmer, hvoraf det ene er kyndigt i statsforfatningsret.

Efter § 105, stk. 2, i den kommunale og regionale valglov træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf., for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38.

Med de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 2, nr. 1, 3 og 4, fastsættes der objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed på grund af straf, og Valgbarhedsnævnet nedlægges.

Der vil imidlertid fortsat være behov for, at sager om afsættelse og suspension af borgmestere, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer. Det foreslås derfor, at Valgbarhedsnævnets kompetence i disse sager overføres til Valgnævnet.

Det bemærkes i øvrigt, at Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter Valgnævnet, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 9, i modsætning til Valgbarhedsnævnet, hvorfor sager om afsættelse og suspension af borgmestere, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd fremover som noget nyt vil være omfattet af ombudsmandens virksomhed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6. i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1, følger det, at den, der ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, ikke er valgbar, jf. § 101. Med straf side-stilles foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70.

Det fremgår endvidere af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, at en strafbar handling ikke kan medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestraffe regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse.

Endelig fremgår det af lovens § 4, stk. 3, at opstilling som kandidat til kommunale og regionale valg dog altid kan ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf.

Det foreslås, at lovens § 4, stk. 1, nyaffattes, således at der fastsættes objektive kriterier for, hvornår en person ikke er valgbar på grund af straf. Det foreslås, at en person, der ved endelig dom er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf, ikke er valgbar. Det foreslås endvidere, at en person, der ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, ikke er valgbar. Endelig foreslås det, at en person, der ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten efter færdselslovens § 126, ikke er valgbar.

Af den kommunale og regionale valglovs § 101 følger det, at indsigelse mod en nyvalgt kandidats eller stedfortræders valgbarhed på grund af straf skal forelægges Valgbarhedsnævnet, der afgør, om den pågældende som følge heraf har mistet sin valgbarhed. Det følger endvidere af bestemmelsen, at såfremt et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd bliver straffet, skal dette indberettes til Valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed. For nærmere om den kommunale og regionale valglovs § 101 henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

For nærmere om Valgbarhedsnævnets praksis henvises til afsnit 3.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Med de foreslåede objektive kriterier for, hvornår en person ikke er valgbar, er der ikke længere behov for, at Valgbarhedsnævnet skal træffe afgørelse om, hvorvidt en given straf fører til, at en person må anses for i almindeligt omdømme at være uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd. Det vil følge direkte af den foreslåede bestemmelse, hvornår valgbarheden er fortabt på grund af straf. Som følge heraf foreslås det, at Valgbarhedsnævnet

nedlægges. For nærmere herom henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 5.

Efter de foreslåede kriterier fortabes valgbarheden, hvis en person idømmes frihedsstraf, dvs. både ved ubetinget og betinget fængselsstraf. En person, der dømmes til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, vil ligeledes miste sin valgbarhed. Det svarer til de gældende regler, hvoraf det følger, at foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70 sidestilles med straf. Endelig vil en ubetinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126 føre til, at valgbarheden fortabes. Færdselslovens § 126 omhandler ubetinget frakendelse af førerretten til et motordrevet køretøj, der kræver kørekort, bortset fra lille knallert. Det foreslås, at valgbarheden i alle de nævnte tilfælde fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse.

Det er kun de strafferetlige sanktioner, der er opregnet i bestemmelsen, der kan føre til fortabelse af valgbarheden. En idømt eller vedtagen bødestraf, betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten til lille knallert efter færdselslovens § 129 eller en betinget frakendelse af førerretten til motordrevet køretøj efter færdselslovens § 125 vil således efter de foreslåede kriterier aldrig føre til fortabelse af valgbarheden.

De foreslåede kriterier for fortabelse af valgbarhed på grund af straf er fastsat på baggrund af en gennemgang af Valgbarhedsnævnets praksis gennem de seneste 15 år, idet disse kriterier i meget vidt omfang følger nævnets praksis. For nærmere herom henvises til afsnit 3.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Det er efter det foreslåede *stk. 1, nr. 1-3*, en betingelse for, at en person ikke er valgbar på grund af straf, at dommen, hvorved vedkommende er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf, dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70 eller ubetinget er frakendt førerretten efter færdselslovens § 126, skal være endelig.

Det fastslås på den baggrund i det foreslåede *stk. 2, nr. 1-4*, at en dom anses for endelig, hvis der er tale om 1) en dom afsagt af Højesteret, 2) en dom, hvor den almindelige ankefrist er udløbet, uden at anke er sket, 3) en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er udløbet, uden at ansøgning er indgivet, og 4) en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor Procesbevillingsnævnet har meddelt afslag på tilladelse til anke til højere instans.

En dom afsagt af Højesteret, der i sagens natur ikke kan ankes til nogen højere instans, anses således for endelig fra datoen for domsafsigelsen, jf. nr. 1.

En dom, der uden særlig tilladelse kan indbringes for en højere instans, anses først for endelig, hvis den almindelige ankefrist er udløbet, uden at anke er sket, jf. nr. 2. Ankes dommen inden udløbet af den almindelige ankefrist, vil dommen således ikke anses for endelig. Byrettens domme i straffesager kan ankes til landsretten af tiltalte og anklage-

myndigheden i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 82, jf. retsplejelovens § 901. Den almindelige ankefrist er 14 dage, der normalt beregnes fra domsafsigelsen, jf. nærmere retsplejelovens § 904.

En dom, der ikke uden særlig tilladelse kan indbringes for en højere instans, anses derimod først for endelig, hvis den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er udløbet, uden at ansøgning herom er indgivet, jf. nr. 3. Den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er 14 dage, der normalt beregnes fra domsafsigelsen, jf. nærmere retsplejelovens §§ 903, 904 og 932, jf. § 904. Procesbevillingsnævnet kan undtagelsesvis meddele tilladelse, hvis ansøgning indgives senere, men inden 1 år efter dommens afsigelse, jf. retsplejelovens §§ 903 og 932. Uanset denne mulighed vil en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan indbringes for en højere instans, anses for endelig, hvis den almindelige frist på 14 dage for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er udløbet, uden at ansøgning er indgivet. Giver Procesbevillingsnævnet på baggrund af en ansøgning, der er indgivet efter udløbet af den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet, tilladelse til anke, vil den indankede dom således skulle betragtes som endelig, indtil ankeinstansens dom foreligger. Dette gælder, uanset om landsrettens præsident henholdsvis Højesteret i anledning af indgivelsen af ansøgningen til Procesbevillingsnævnet måtte have besluttet, at fuldbyrdelsen af den indankede dom skal udsættes eller standses, og uanset at dette i hvert fald sker, hvis anke tillades, jf. retsplejelovens § 911, stk. 3, og § 932, stk. 3.

Det fastslås i den foreslåede affattelse af nr. 4, at hvis en ansøgning til Procesbevillingsnævnet om tilladelse til anke af en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, er indgivet inden udløbet af den almindelige frist – med den virkning, at dommen ikke anses for endelig, jf. det foreslåede *stk. 2, nr. 3*, modsætningsvis – anses dommen for endelig, hvis Procesbevillingsnævnet meddeler afslag på tilladelse til indbringelse for en højere instans.

Det foreslås, at indholdet af bestemmelsen i lovens § 4, stk. 2, videreføres i det foreslåede *stk. 3* med de ændringer, der følger af den foreslåede nyaffattelse af lovens § 4, stk. 1. På samme måde som efter de gældende regler foreslås det derfor, at en straf ikke skal føre til tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog den foreslåede § 101, stk. 5 og 6. Som efter de gældende regler foreslås det, at fristen dog er 5 år, hvis der er tale om ubetinget fængsel på over 6 måneder eller forvaring. Ved en dom om betinget fængselsstraf eller ubetinget frakendelse af førerretten beregnes perioden, hvor en person ikke er valgbar, fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten beregnes perioden, hvor en person ikke er valgbar, fra datoen for den udenretslige vedtagelse. Det præciseres med de foreslåede regler, hvorledes perioden beregnes ved en dom for eller en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten.

Som noget nyt foreslås det som en yderligere begrænsning, at betinget fængselsstraf ikke skal føre til tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor en person er dømt ved endelig dom. Det vil være datoen for den endelige dom, der er afgørende. En person, der idømmes en betinget fængselsstraf, vil således alene fortabe sin valgbarhed i den funktionsperiode, hvor datoen for den endelige dom falder. Den foreslåede begrænsning sikrer, at der er en passende længde for den periode, hvor en person som følge af tab af valgbarhed er afskåret fra at være medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, der ved endelig dom om betinget fængselstraf fortaber sin valgbarhed, vil dog højst fortabe valgbarheden i 3 år og kan dermed genindtræde i samme funktionsperiode, hvis perioden, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for denne.

Betinget fængselsstraf skal ikke føre til tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor en person er dømt ved endelig dom, uanset om personen på tidspunktet for den endelige dom er medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd eller ej. Et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, der i den funktionsperiode, som den pågældende er valgt for, idømmes en betinget fængselsstraf, udtræder af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet fra datoen for den endelige dom, da valgbarheden er fortabt fra dette tidspunkt. Såfremt den pågældende ved næstkommende valg opnår valg, kan vedkommende indtræde fra funktionsperiodens begyndelse, uanset om der er forløbet 3 år fra datoen for den endelige dom. Tilsvarende vil en person, der på et tidspunkt, hvor vedkommende ikke er medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, idømmes en betinget fængselsstraf, kunne indtræde fra næstkommende funktionsperiodes begyndelse, hvis vedkommende efterfølgende opnår valg, uanset at fristen på 3 år fra datoen for den endelige dom ikke er forløbet.

I overensstemmelse med den gældende bestemmelse i den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3, foreslås det i *stk. 4*, at opstilling som kandidat til de kommunale og regionale valg altid kan ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf. Selv om det efter de foreslåede regler umiddelbart kan konstateres, om en person ikke er valgbar på grund af straf, og dette således ikke forudsætter Valgbarhedsnævnets stillingtagen, forhindrer dette ikke, at vedkommende kan stille op til de kommunale og regionale valg. Dette gælder uanset typen af straf og straffens længde. Er en person, der opnår valg, ikke valgbar på grund af straf, kan den pågældende ikke indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Forløber perioden, hvor den pågældende ikke er valgbar, inden for funktionsperioden, foreslås det imidlertid som noget nyt, at den pågældende kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på det tidspunkt. For nærmere om muligheden for at indtræde på et senere tidspunkt henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

Til nr. 2

Af den kommunale og regionale valglovs § 100, stk. 1, følger det, at såfremt et medlem mister sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 102. Dette gør sig således også gældende, såfremt et medlem mister sin valgbarhed på grund af straf.

Det foreslås, at hvis et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved en endelig dom har mistet sin valgbarhed på grund af straf, men ved en ny endelig dom generhverver sin valgbarhed, indtræder vedkommende på ny i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. den foreslåede affattelse af lovens § 101, stk. 5, ved lovforslagets § 2, nr. 3. Endvidere foreslås som noget nyt, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, der mister sin valgbarhed på grund af straf, kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis den periode, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for den funktionsperiode, som vedkommende er valgt for, jf. den foreslåede affattelse af lovens § 101, stk. 6, ved lovforslagets § 2, nr. 3. Som følge heraf indsættes som en konsekvensændring en undtagelse til bestemmelsen i lovens § 100, stk. 1.

Det foreslås derfor, at den kommunale og regionale valglovs § 100, stk. 1, ændres, således at det fremover fremgår, at såfremt et medlem mister sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 101, stk. 5 og 6, og § 102.

For nærmere om muligheden for at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

Til nr. 3

Af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1, følger det, at såfremt et medlem af en nyvalgt kommunalbestyrelse henholdsvis et nyvalgt regionsråd gør gældende, at et andet nyvalgt medlem ikke er valgbar på grund af straf, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet forelægge spørgsmålet for Valgbarhedsnævnet. Valgbarhedsnævnet afgør herefter, om den pågældende som følge heraf har mistet sin valgbarhed. Af lovens § 101, stk. 2, følger det, at en sådan indsigelse skal fremsættes senest 3 måneder efter valgdagen.

Det fremgår endvidere af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3, at indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed på grund af straf skal fremsættes senest 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som stedfortræderen er indkaldt til.

Endelig fremgår det af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 4, at såfremt et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd bliver straffet, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet indberette dette til Valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed. Der er efter denne bestemmelse således tale om straf, som overgår et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd i løbet af funktionsperioden.

Som beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det, at der ved en nyaffattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1, fastsættes objektive kriterier for, hvornår en person ikke er valgbar på grund af straf. Efter de foreslåede kriterier fortabes valgbarheden, hvis en person idømmes frihedsstraf, dvs. både ved ubetinget og betinget fængselsstraf, hvis en person dømmes til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, eller hvis en person ubetinget fratages førerretten efter færdselslovens § 126. Valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Som følge heraf er der ikke længere behov for, at Valgbarhedsnævnet skal træffe afgørelse om, hvorvidt en given straf fører til, at en person må anses for i almindeligt omdømme at være uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd.

På baggrund af de ovennævnte foreslåede lovændringer foreslås i det nye § 101, stk. 1, at såfremt et medlem af en nyvalgt kommunalbestyrelse henholdsvis et nyvalgt regionsråd på valgdagen ikke er valgbar på grund af straf, skal medlemmet forud for det konstituerende møde skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at det nyvalgte medlem ikke er valgbar på grund af straf og derfor ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for straffen, f.eks. kopi af den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse.

En person er ikke valgbar på grund af straf på valgdagen, hvis vedkommende forud for valgdagen er idømt en straf, der medfører tab af valgbarhed, og dommen anses for endelig senest på valgdagen. Tilsvarende gælder, hvis vedkommende senest på valgdagen har vedtaget en straf, der fører til tab af valgbarhed. For nærmere om, hvornår en dom anses for endelig, henvises til den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, samt bemærkningerne hertil.

Underretningspligten efter det nye § 101, stk. 1, gælder således alene, hvis medlemmet er dømt eller har vedtaget en strafferetlig reaktion, der fører til tab af valgbarhed, jf. den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4 i lovforslagets § 2, nr. 1.

Den skriftlige underretning skal gives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden i den aktuelle funktionsperiode, dvs. den funktionsperiode, der går forud for den, som medlemmet er valgt for.

Den skriftlige underretning, der omfatter den i bestemmelsen nævnte dokumentation, skal gives forud for det konstituerende møde, dvs. før det medlem, der leder det konstituerende møde, har erklæret mødet for åbnet. For at kunne anses for rettidig skal underretningen være kommet frem til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest på dette tidspunkt, dvs. at underretningen f.eks. skal være modtaget med elektronisk post i kommunens henholdsvis regions hovedpostkasse eller være kommet frem til borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens e-mailadresse, eller den skal være afleveret til borgmesteren henholdsvis regions-

rådsformanden eller i kommunens henholdsvis regionens almindelige postkasse.

Såfremt underretning om, at et medlem ikke er valgbar på grund af straf, modtages kort tid før det konstituerende mødes begyndelse, kan det medlem, der leder mødet, udsætte mødets begyndelse, i det omfang det er nødvendigt for, at stedfortræderen for det ikke-valgbare medlem kan indkaldes, jf. den kommunale og regionale valglovs § 104.

Tilsvarende foreslås i det nye § 101, stk. 2, at såfremt et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd mister sin valgbarhed på grund af straf efter valgdagen, skal medlemmet skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed på grund af straf og derfor er udtrådt. Underretningen skal omfatte dokumentation for straffen, f.eks. kopi af den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse.

Valgbarheden anses for fortabt efter valgdagen, når en dom, der fører til tab af valgbarhed, anses for endelig efter valgdagen. Dette gælder, uanset at dommen er afsagt før valgdagen. Valgbarheden er dermed først fortabt på det tidspunkt, hvor dommen anses for endelig. For nærmere om, hvornår en dom anses for endelig, henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, jf. den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2. Tilsvarende anses valgbarheden for fortabt efter valgdagen, hvis et medlem efter valgdagen har vedtaget en straf, der fører til tab af valgbarhed.

Underretningspligten efter det nye § 101, stk. 2, gælder således alene, hvis medlemmet er dømt eller har vedtaget en strafferetlig reaktion, der fører til tab af valgbarhed, jf. den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4 i lovforslagets § 2, nr. 1.

Underretningen skal ske senest forud for det førstkomende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller udvalg efter, at medlemmet har fortabt sin valgbarhed. Er den pågældende medlem af et udvalg, hvor der afholdes møde før det førstkomende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, skal underretningen således ske forud for udvalgmødet.

Underretning skal gives til den på tidspunktet for underretningen siddende borgmester henholdsvis regionsrådsformand. I tilfælde, hvor et medlem straffes efter valgdagen, men inden funktionsperioden, som medlemmet er valgt for, er begyndt, skal underretning således gives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden i den aktuelle funktionsperiode.

For at underretning kan anses for rettidig, skal den være givet før det tidspunkt, hvor det medlem, der leder det pågældende møde, har erklæret mødet for åbnet. Om hvortil underretningen på dette tidspunkt skal være kommet frem, henvises til bemærkningerne til det foreslåede § 101, stk. 1, ovenfor.

Såfremt underretning om, at et medlem på grund af straf ikke længere er valgbar, modtages kort tid før det pågældende mødes begyndelse, kan det medlem, der leder mødet, udsætte mødets begyndelse, i det omfang det er nødvendigt

for, at stedfortræderen for det ikke-valgbare medlem kan indkaldes, jf. den kommunale og regionale valglovs § 104. Er der tale om et udvalgsmøde, skal valggruppen, forinden stedfortræderen i udvalget indkaldes, besætte den ledige plads, jf. § 28, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, der efter regionslovens § 15, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse for regionerne. Det er således ikke nødvendigvis det ikke-valgbare medlems stedfortræder i kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der skal deltage i det pågældende udvalgsmøde.

Det bemærkes, at et medlems manglende overholdelse af pligten til at give skriftlig underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, ikke medfører, at eventuelle beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller udvalg i en periode, hvor kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ikke er bekendt med medlemmets manglende valgbarhed, er ugyldige som følge heraf. For nærmere herom henvises til den i lovforslagets § 2, nr. 4, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 104 a, samt bemærkningerne hertil. Manglende overholdelse af underretningspligten medfører dog, at tidspunktet, hvor den pågældende eventuelt kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, vil blive udskudt. Se nærmere herom nedenfor i stk. 6.

Det foreslås i det nye § 101, stk. 3, at når borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden får kendskab til, at et medlem ikke er valgbar på grund af straf eller har mistet sin valgbarhed på grund af straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden give det medlem, der har fortabt sin valgbarhed på grund af straf og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf. Dette gælder både i de tilfælde, hvor et medlem i overensstemmelse med de foreslåede regler selv har givet underretning om, at den pågældende ikke er valgbar på grund af straf, og i de tilfælde, hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde har fået kendskab hertil. Dette gælder endvidere både i tilfælde, hvor medlemmet på valgdagen ikke er valgbar på grund af straf, og i tilfælde hvor medlemmet efter valgdagen mister sin valgbarhed på grund af straf. Meddelelsen til kommunalbestyrelse henholdsvis regionsrådet skal ikke indeholde oplysning om, hvilken straf det pågældende medlem er idømt, men skal alene være en orientering til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, at det pågældende medlem har mistet sin valgbarhed på grund af straf og er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Ved borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse til det medlem, der har mistet sin valgbarhed, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden samtidig give skriftlig meddelelse om muligheden for efter begæring at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet. For nærmere om muligheden for at genindtræde henvises til det med lovforslaget foreslåede stk. 6 og afsnit 3.4.3.1. i de almindelige bemærkninger.

For så vidt angår det medlem, der har mistet sin valgbarhed, må borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Ved borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse konstateres således, at medlemmet har mistet sin valgbarhed på grund af straf med virkning fra tidspunktet for datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. I tilfælde, hvor medlemmet selv i overensstemmelse med de foreslåede regler har givet underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden alene konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning og den fremlagte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf er fortabt. Valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal således ikke foretage en skønsmæssig vurdering af, hvorvidt et medlem har fortabt sin valgbarhed, da dette vil følge direkte af de lovfæstede objektive kriterier for, hvornår man ikke er valgbar på grund af straf, sammenholdt med den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Da der således er tale om en lovbunden afgørelse, som følger af de lovfæstede objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed, og som baserer sig på medlemmets underretning om, at vedkommende har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at der alene er tale om en afgørelse af konstaterende karakter.

Har medlemmet ved sin underretning ikke forelagt dokumentation for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse, eller har borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde fået kendskab til, at et medlem ikke er valgbar på grund af straf eller har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, har borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden mulighed for at indhente en straffeattest til offentlig brug efter fremgangsmåden i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) jf. den i lovforslagets § 2, nr. 3, foreslåede affattelse af § 101, stk. 11, i den kommunale og regionale valglov. Også i dette tilfælde må borgmesterens henholdsvis regionsrådsformanden meddelelse til medlemmet og til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, at medlemmet har fortabt sin valgbarhed, anses for en afgørelse af konstaterende karakter. Der er således tale om en lovbunden afgørelse, som følger af de lovfæstede objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed, og som alene er en konstatering af, at valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse.

Borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse til medlemmet, der har fortabt valgbarheden, må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Behandlingen af sådanne sager vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger. Dette gælder også forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse. Da borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens afgø-

relse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, skal afgørelsen ikke ledsages af en klagevejledning.

De opgaver, der efter lovforslaget påhviler borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, skal varetages af borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden og kan således ikke delegeres til kommunens henholdsvis regionens forvaltning. Der er dog ikke noget til hinder for, at forvaltningen på vegne af borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden f.eks. forbereder en sag til brug for den skriftlige meddelelse til medlemmet henholdsvis stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal give, når et medlem eller en stedfortræder har mistet sin valgbarhed på grund af straf. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal imidlertid selv underskrive meddelelsen.

Ved borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens midlertidige forfald varetages borgmesterens opgaver af første eller eventuelt anden næstformand efter reglerne i § 33 i lov om kommunernes styrelse eller af det medlem, som efter lovens § 15, stk. 5, er valgt til at varetage formandens funktioner. Disse regler finder i medfør af regionslovens §§ 12 og 16 tilsvarende anvendelse ved regionsrådsformandens midlertidige forfald.

Det samme gælder, hvis det er borgmesteren eller regionsrådsformanden, der på grund af en idømt eller vedtagen straf ikke er valgbar eller har mistet sin valgbarhed. De opgaver, der efter lovforslaget påhviler borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden vedrørende modtagelse af underretningen, konstateringen af den manglende valgbarhed og den skriftlige meddelelse til medlemmet og de øvrige medlemmer, skal i denne situation varetages af første eller eventuelt anden næstformand efter reglerne i § 33 i lov om kommunernes styrelse.

Som nævnt fortabes valgbarheden med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Er et nyvalgt medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på valgdagen ikke valgbar på grund af straf, foreslås det som konsekvens heraf i det nye § 101, stk. 4, 1. pkt., at medlemmet ikke indtræder i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Dette gælder, uanset om et nyvalgt medlem i overensstemmelse med den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1, har givet borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden underretning om, at den pågældende ikke er valgbar på grund af straf, og uanset om borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden i overensstemmelse med den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3, har givet kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at et nyvalgt medlem ikke er valgbar på grund af straf. Er det på et tidspunkt forud for det konstituerende møde konstateret, at et nyvalgt medlem ikke er valgbar på grund af straf og dermed ikke kan indtræde, indkaldes stedfortræderen til det konstituerende møde.

Tilsvarende foreslås i det nye § 101, stk. 4, 2. pkt., at såfremt et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd efter valgdagen mister sin valgbarhed på grund af straf, er det pågældende medlem udtrådt af kommunalbesty-

relsen henholdsvis regionsrådet. Medlemmet er som anført i bestemmelsen udtrådt fra tidspunktet, hvor valgbarheden fortabes, dvs. fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Dette gælder, uanset om medlemmet i overensstemmelse med den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 2, har givet borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skriftlig underretning om, at den pågældende ikke er valgbar på grund af straf, og uanset om borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden i overensstemmelse med den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3, har givet kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf. Der skal derfor indkaldes en stedfortræder efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs § 104.

Det fastslås i det nye § 101, stk. 5, at hvis et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved en endelig dom har mistet sin valgbarhed på grund af straf, men ved en ny endelig dom generhverver sin valgbarhed, jf. § 4, indtræder vedkommende på ny i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra datoen for den endelige dom.

Det er efter den foreslåede affattelse af stk. 4 en betingelse for, at medlemmet ikke kan indtræde i henholdsvis er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, at medlemmet ved en endelig dom har mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. den foreslåede § 4, stk. 1. Efter den foreslåede § 4, stk. 2, anses en dom for endelig, hvis dommen er afsagt af Højesteret, hvis den almindelige ankefrist er udløbet, uden at anke er sket, hvis dommen ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er udløbet, uden at ansøgning er indgivet, eller hvis dommen ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og Procesbevillingsnævnet har meddelt afslag på tilladelse til anke til højere instans. Giver Procesbevillingsnævnet på baggrund af en ansøgning, der er indgivet efter udløbet af den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet, tilladelse til, at en dom kan ankes, vil den indankede dom således skulle betragtes som endelig, indtil ankeinstansens dom foreligger, og medlemmet vil efter det foreslåede stk. 4 fra og med den indankede dom ikke have mulighed for at indtræde i henholdsvis have pligt til at udtræde af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Tilsvarende gør sig gældende i tilfælde, hvor Den Særlige Klageret imødekommer en begæring om genoptagelse af en straffesag.

Generhverver medlemmet i den situation sin valgbarhed ved ankeinstansens dom, enten fordi medlemmet frifindes, eller fordi medlemmet ved den nye dom hverken idømmes en ubetinget eller betinget fængselsstraf, dømmes til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, eller idømmes en ubetinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126, skal vedkommende efter det foreslåede stk. 5 uden begæring indtræde på ny i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Det foreslås som noget nyt i det nye § 101, stk. 6, 1. pkt., at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, der har mistet sin valgbarhed på grund af straf, efter skriftlig begæring kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, og den pågældende igen er valgbar. I det tilfælde udtræder stedfortræderen. Medlemmet kan således indtræde, når der er forløbet den periode, som er fastsat i den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, som ændret ved lovforslagets § 2, nr. 1, jf. den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3. Der skal således være forløbet en periode på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er der tale om ubetinget fængsel på over 6 måneder eller forvaring, er valgbarheden dog fortabt i en periode på 5 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. En dom om betinget fængselsstraf medfører dog ikke tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, inden for hvilken datoen for den endelige dom falder, jf. den foreslåede bestemmelse i kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3, sidste pkt. Det foreslås imidlertid, at i tilfælde, hvor et medlem ikke giver rettidig underretning om, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf, udskydes tidspunktet for, hvornår medlemmet kan indtræde. Se nærmere herom nedenfor. For nærmere om perioden for fortabelse af valgbarhed henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, og til afsnit 3.2.3. i de almindelige bemærkninger.

De foreslåede regler om, at et medlem kan indtræde, når den pågældende igen er valgbar, forudsætter dog, at medlemmet har fremsat skriftlig begæring herom. Begæringen skal fremsættes over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest 1 måned efter modtagelsen af borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens skriftlige meddelelse om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 6, 1. pkt. Derved kan den stedfortræder, som indtræder i den mellem-liggende periode, indrette sig herefter.

Et nyvalgt medlem, der ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, fordi vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, vil således efter begæring kunne indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet. Det vil efter omstændighederne kunne tillægges processuel skadevirkning efter de almindelige forvaltningsretlige principper herom, hvis den pågældende ikke bidrager til afklaringen af omstændigheder af betydning for fastlæggelsen af, hvornår den pågældende igen er valgbar. Betydningen heraf vil således bero på en konkret vurdering. Det bemærkes i øvrigt, at en dom om betinget frihedsstraf efter de foreslåede regler ikke medfører tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor den pågældende er dømt. For nærmere herom henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1, og afsnit 3.2.3. i de almindelige bemærkninger.

Et medlem, der er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, fordi vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, vil således tilsvarende efter skriftlig begæring kunne genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis

regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet. Dette vil dog alene være aktuelt i en situation, hvor et medlem idømmes en straf, der fører til tab af valgbarhed, på et tidspunkt, der ligger tidligt i funktionsperioden, og hvor straffen er forholdsvis kort, således at perioden på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, forløber inden for funktionsperioden på 4 år. Er der anledning til tvivl om, hvornår den pågældende igen er valgbar, vil det være op til den pågældende at dokumentere dette over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden.

Det foreslås endvidere i det nye § 101, stk. 6, 2. pkt., at i tilfælde, hvor et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd efter de foreslåede regler i stk. 1 og 2 ikke har givet rettidig underretning om, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf, kan det pågældende medlem først indtræde, når der er forløbet en periode på 3 år henholdsvis 5 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, med tillæg af den periode, hvor underretningspligten ikke har været overholdt. Ved beregning af tillægsperioden tages der udgangspunkt i det seneste tidspunkt, hvor underretning kunne gives rettidigt efter de foreslåede regler i stk. 1 og 2. Tillægsperioden udgør således perioden fra seneste rettidige tidspunkt for underretning frem til det tidspunkt, hvor medlemmet har givet underretning. Såfremt borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde end ved underretning fra medlemmet får kendskab til, at den pågældende har mistet sin valgbarhed på grund af straf, regnes tillægsperioden frem til dette tidspunkt.

Det bemærkes, at de foreslåede regler finder anvendelse for såvel nyvalgte medlemmer, der ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som for medlemmer, der er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og herefter ønsker at genindtræde. For et medlem, der på valgdagen ikke er valgbar, vil seneste rettidige tidspunkt for underretning være datoen for det konstituerende møde. For et medlem, der mister sin valgbarhed efter valgdagen eller i funktionsperioden, vil seneste rettidige tidspunkt for underretning være datoen for førstkommande møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet (hvilket eventuelt kan være det konstituerende møde) eller førstkommande udvalgmøde i et udvalg, hvor den pågældende er medlem.

Det foreslås i det nye § 101, stk. 7, at hvis et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet har mistet sin valgbarhed på grund af straf, ophører vederlagene til medlemmet med udgangen af den måned, hvor dommen anses for endelig, eller hvor den udenrettslige vedtagelse er sket.

Efter de gældende regler i § 30 i bekendtgørelse nr. 1530 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv, der er udstedt med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelserne i §§ 16, 16 a, 34 og 65 b i lov om kommunernes styrelse, og § 26 i bekendtgørelse nr. 1531 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af regionale hverv, der er udstedt med hjemmel i regionsloven § 11, stk. 3, og § 36 c, stk. 2, ophør-

rer det faste vederlag, tillægsvederlaget, vederlaget som udvalgsmedlem eller -formand og vederlaget som næstformand som udgangspunkt med udgangen af den måned, hvor medlemmet fratræder det enkelte hverv eller i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget dette.

Det foreslås med det foreslåede stk. 7 præciseret, at vederlagene til medlemmet ophører med udgangen af den måned, hvor dommen anses for endelig, eller hvor den udenretslige vedtagelse er sket, og dermed med udgangen af den måned, hvor medlemmet er udtrådt, jf. den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse supplerer på dette punkt, hvad der gælder efter bekendtgørelserne om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale henholdsvis regionale hverv. I øvrigt finder bekendtgørelserne om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale henholdsvis regionale hverv anvendelse på vederlagene til medlemmet.

Det præciseres med lovændringen, at vederlagene til medlemmet ophører fra dette tidspunkt, uanset om medlemmet har givet underretning til borgmesteren om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed, jf. den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1 og 2, og uanset om borgmesteren har givet meddelelse til medlemmet og de øvrige medlemmer om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed, jf. den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3.

Det er efter det foreslåede stk. 7 alle de vederlag, der er knyttet til medlemskabet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, der ophører. Dette gælder således det faste vederlag, et eventuelt tillægsvederlag, et eventuelt vederlag som udvalgsmedlem eller -formand og et eventuelt vederlag som næstformand.

Det er efter det foreslåede stk. 7 i den måned, hvor dommen, på grund af hvilken medlemmet mister sin valgbarhed, anses for endelig, at vederlaget til medlemmet ophører. Er dommen afsagt af Højesteret, ophører vederlaget hermed med udgangen af den måned, hvor dommen er afsagt, jf. den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, nr. 1. Kan dommen ankes uden særlig tilladelse til en højere instans, ophører vederlaget med udgangen af den måned, hvor den almindelige ankefrist udløber, uden at anke er sket, jf. den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, nr. 2. Kan dommen ikke uden særlig tilladelse indbringes for en højere instans, ophører vederlaget med udgangen af den måned, hvor den almindelige frist for ansøgning til Procesbevillingsnævnet udløber, uden at ansøgning er indgivet, jf. den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, nr. 3. Er en ansøgning til Procesbevillingsnævnet om tilladelse til anke af en dom, som ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, indgivet inden udløbet af den almindelige frist – med den virkning, at dommen ikke anses for endelig, jf. den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, nr. 3, modsætningsvis – anses dommen for

endelig, hvis Procesbevillingsnævnet meddeler afslag på tilladelse til indbringelse for en højere instans, jf. den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, nr. 4.

Modtager medlemmet vederlag efter udgangen af den måned, hvor den dom, på grund af hvilken medlemmet mister sin valgbarhed, anses for endelig, eller hvor den udenretslige vedtagelse er sket, vil modtagelsen af vederlag være uberettiget, og medlemmet vil efter de almindelige regler om tilbagesøgning af ydelser, der er præsteret i den fejlagtige tro hos den, der præsterede ydelser, at man var forpligtet hertil, være forpligtet til at tilbagebetale dette.

Genintræder medlemmet i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet som følge af en ny endelig dom, hvorved medlemmet har generhvervet sin valgbarhed, jf. den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 5, vil medlemmet efter de gældende regler i § 29 i bekendtgørelse nr. 1530 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv henholdsvis § 25 i bekendtgørelse nr. 1531 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af regionale hverv få udbetalt vederlag bagud ved månedens udgang for den første måned, hvor medlemmet er berettiget til at modtage vederlag.

Det bemærkes, at det foreslås, at vederlag, der er modtaget før lovens ikrafttræden, ikke skal tilbagebetales som følge af denne lov, jf. lovforslagets § 5, stk. 5.

Det foreslås, at der for stedfortrædere fastsættes tilsvarende regler som for medlemmer, dog således at en stedfortræder først skal give skriftlig underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, når stedfortræderen indkaldes. Det foreslås derfor i det nye § 101, stk. 8, 1. pkt., at såfremt en stedfortræder, der indkaldes ved et medlems forfald, ikke er valgbar på grund af straf, skal stedfortræderen forud for det førstkommende møde, som stedfortræderen indkaldes til, skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom. Der kan være anledning til at indkalde en stedfortræder allerede til det konstituerende møde, såfremt det allerede på dette tidspunkt er kendt, at et medlem ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, eller hvis et medlem har forfald. Efter de foreslåede regler skal stedfortræderen, såfremt denne er indkaldt til det konstituerende møde, ligesom almindelige medlemmer give skriftlig underretning forud for det konstituerende møde, hvis vedkommende ikke er valgbar på grund af straf.

Er en stedfortræder ikke valgbar på grund af straf, foreslås det i stk. 8, 1. pkt., at stedfortræderen udtræder af stedfortræderlisten. Herved skal en stedfortræder, der er nummer et på stedfortræderlisten, men som ikke er valgbar på grund af straf, ikke indkaldes gentagne gange i den periode, hvor vedkommende ikke er valgbar. Stedfortræderen kan dog senere indtræde på stedfortræderlisten på ny. Se nærmere herom nedenfor.

Er stedfortræderen indtrådt som stedfortræder i tilfælde af et medlems midlertidige forfald, og mister stedfortræderen

efterfølgende sin valgbarhed på grund af straf, skal stedfortræderen udtræde efter de gældende regler i § 100, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg.

Det foreslås i det nye § 101, stk. 8, 2. pkt., at en stedfortræder ligesom et medlem i forbindelse med underretningen af borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal fremlægge dokumentation for den idømte eller vedtagne straf. Som når et medlem mister sin valgbarhed på grund af straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden alene konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med stedfortræderens underretning er fortabt. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal herefter som foreslået i det nye § 101, stk. 8, 3. pkt., efter reglerne i stk. 3 give stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf. I stk. 8, 4. pkt. foreslås tilsvarende som for medlemmer, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden ved meddelelse til stedfortræderen samtidig skal give skriftlig meddelelse om muligheden for efter begæring at genindtræde på stedfortræderlisten, jf. nærmere herom nedenfor.

Det foreslås tilsvarende som for medlemmer i det nye § 101, stk. 8, 5. pkt., at en stedfortræder efter skriftlig begæring kan genindtræde på sin plads på stedfortræderlisten, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, og den pågældende igen er valgbar. Begæringen skal fremsættes senest 1 måned efter modtagelsen af meddelelsen efter 2. pkt. fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at stedfortræderen har mistet sin valgbarhed på grund af straf. Stedfortræderen kan dog ikke fortrænge en anden stedfortræder, der i den mellemliggende periode er indkaldt. Stedfortræderen kan derimod efterfølgende indkaldes som stedfortræder i overensstemmelse med rækkefølgen på stedfortræderlisten, hvis der på ny bliver behov for at indkalde en stedfortræder. Endvidere forudsætter en stedfortræders genindtræden på sin plads på stedfortræderlisten ligesom for almindelige medlemmer, at stedfortræderen har fremsat skriftlig begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf.

For stedfortrædere, der er indtrådt permanent i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs § 104, fordi et medlem er udtrådt eller dør, herunder fordi et medlem er udtrådt på grund af medlemmets manglende valgbarhed på grund af straf, foreslås det i det nye § 101, stk. 9, at de foreslåede regler for almindelige medlemmer i stk. 2 og 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 finder tilsvarende anvendelse.

Dette indebærer, at stedfortræderen, når denne er indtrådt efter § 104, har pligt til skriftligt at underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, hvis stedfortræderen mister sin valgbarhed på grund af straf efter § 4, og at underretningen skal omfatte den idømte eller vedtagne straf, jf. § 101, stk. 2. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal herefter give skriftlig meddelelse til medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis

regionsrådet herom, jf. stk. 3. Stedfortræderen er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra datoen for den endelige dom eller udenretslige vedtagelse, jf. stk. 4, 2. pkt. Hvis stedfortræderen generhverver valgbarheden ved en ny endelig dom, indtræder vedkommende i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra den endelige dom, jf. stk. 5. Stedfortræderen genindtræder efter skriftlig begæring i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, jf. stk. 6, 1. pkt. Tidspunktet for genindtræden udskydes, hvis stedfortræderen ikke rettidigt har givet underretning om fortabelsen af valgbarheden, jf. nærmere stk. 6, 2. pkt. Vederlaget til stedfortræderen ophører med udgangen af den måned, hvor dommen anses for endelig, eller den udenretslige vedtagelse er sket, jf. stk. 7.

De foreslåede regler i stk. 2 og 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 finder alene anvendelse, så længe stedfortræderen er indtrådt i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet som stedfortræder.

Stk. 1 og stk. 4, 1. pkt., der vedrører nyvalgte medlemmer, finder i sagens natur ikke anvendelse i denne situation. Det forudsættes imidlertid, at kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved konstateringen af, om betingelserne for indkaldelse af en stedfortræder efter § 104 er opfyldt, efterprøver, om stedfortræderen er valgbar og i øvrigt har ret til at indtræde.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de foreslåede regler i stk. 2 og 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 for medlemmer af kommunalbestyrelser henholdsvis regionsråd.

Det fastslås i stk. 10, 1. pkt., som noget nyt, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skriftligt skal orientere de nyvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmernes pligter efter stk. 1 og 2 uden ugrundet ophold og senest 2 uger efter valgdagen. Det er den afgående borgmester henholdsvis regionsrådsformand, hvis funktionsperiode først udløber 31. december i valgåret, der har orienteringspligten efter 1. pkt. Den skriftlige orientering skal omhandle medlemmets underretningspligt både efter stk. 1, hvis medlemmet ikke er valgbar på valgdagen, og efter stk. 2, hvis medlemmet efterfølgende mister sin valgbarhed. Den skriftlige orientering skal omhandle indholdet af § 4, stk. 1 og 2, som affattet ved dette lovforslags § 2, nr. 1, eftersom underretningspligten efter den foreslåede affattelse af § 101, stk. 1 og 2, først indtræder, når medlemmet efter den foreslåede § 4, stk. 1 og 2, ikke er valgbar. Den skriftlige orientering skal ske uden ugrundet ophold, dvs. så snart valgbestyrelsen har godkendt kredsen af valgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Orienteringen kan f.eks. ske samtidig med at valgbestyrelsen underretter de valgte om, at de er valgt, jf. § 90.

Medfører kommunalbestyrelsens og ministeriets behandling af valgklager, at kredsen af valgte medlemmer ændres, forudsættes det, at den borgmester henholdsvis regionsrådsformand, der på det tidspunkt beklæder embedet, foretager

den i 1. pkt. nævnte orientering uden ugrundet ophold over for den eller de nye medlemmer.

Det fastslås i *stk. 10, 2. pkt.*, som noget nyt, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skriftligt skal orientere en stedfortræder, der indkaldes, om stedfortræderens pligter efter stk. 8, 1. og 2. pkt., og stk. 9, jf. stk. 2, uden ugrundet ophold og senest på det første møde, hvortil stedfortræderen indkaldes. Det er den borgmester, hvis funktionsperiode omfatter det første møde, hvortil stedfortræderen indkaldes, der har orienteringspligten efter 2. pkt. Den skriftlige orientering skal omhandle både stedfortræderens underretningspligt efter stk. 8, 1. og 2. pkt., forud for det møde, hvortil stedfortræderen indkaldes, og stedfortræderens underretningspligt efter stk. 9, jf. stk. 2, når stedfortræderen er indtrådt og efterfølgende mister sin valgbarhed på grund af straf. Den skriftlige orientering skal ske uden ugrundet ophold, dvs. så vidt muligt i forbindelse med indkaldelsen af stedfortræderen.

Det fastslås i *stk. 11*, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden fra Rigspolitiet kan indhente straffeattester til offentligt brug til brug for de meddelelser, vedkommende skal give efter stk. 3, 8 og 9. Indholdet af straffeattesten til offentligt brug skal i overensstemmelse med de gældende regler i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregistret) alene indeholde de oplysninger, der er nævnt i bilag 1 til denne bekendtgørelse. Bestemmelsen er en præcisering af de gældende regler i bekendtgørelsen. Efter § 22, stk. 1, nr. 13, i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 kan Rigspolitiet efter begæring udstede straffeattester til offentlig brug, som indeholder de i bilag 1 nævnte afgørelser, til kommunalbestyrelserne og regionsrådene til brug ved indberetning til Valgbarhedsnævnet om den straf, kommunalbestyrelsesmedlemmer henholdsvis regionsrådsmedlemmer, er idømt. Det præciseres med de foreslåede bestemmelser, at de i bekendtgørelsens § 22, stk. 1, nr. 13, nævnte straffeattester kan udstedes til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden til brug for de meddelelser, vedkommende skal give efter stk. 3, 8 og 9 om, at et medlem eller en stedfortræder har mistet sin valgbarhed efter de foreslåede objektive kriterier.

Til nr. 4

Spørgsmålet om, hvorvidt manglende rettidig udtræden som følge af fortabelse af valgbarheden har betydning for gyldigheden af beslutninger, som træffes i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller et udvalg, er ikke reguleret i lovgivningen. Spørgsmålet må derfor afgøres efter de almindelige ulovbestemte grundsætninger om ugyldighed.

Hensynet til kontinuitet og til omverdenens tillid til beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller et udvalg taler for ikke at tillægge spørgsmål om et medlems manglende rettidige udtræden som følge af mistet valgbarhed betydning for gyldigheden af de beslutninger, det pågældende organ har truffet i tidsrummet fra medlemmets fortabelse af valgbarheden til medlemmets faktiske udtræden.

Det foreslås således at fastsætte i en ny § 104 a, at et medlems manglende rettidige udtræden af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller et udvalg ikke berører gyldigheden af de nævnte organers beslutninger.

Bestemmelsen omfatter såvel den situation, hvor et medlem ikke rettidigt giver underretning til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, som andre tilfælde af ikke rettidig udtræden efter fortabelse af valgbarheden, f.eks. medlemmets flytning til en anden kommune henholdsvis region.

Bestemmelsen gælder, uanset om medlemmet bevidst undlader at underrette borgmesteren om, at medlemmet som følge af straf har mistet valgbarheden, eller om den manglende underretning skyldes medlemmets ukendskab til reglerne eller vildfarelse om den underretningspligt, som påhviler medlemmet i medfør af den foreslåede § 101, stk. 1 og 2, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Bestemmelsen gælder tilsvarende for en stedfortræder, der er indtrådt som midlertidigt eller permanent medlem.

Til nr. 5

Af den kommunale og regionale valglovs § 105, stk. 1, fremgår det, at økonomi- og indenrigsministeren nedsætter et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse i spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, jf. lovens § 4, for så vidt angår medlemskab af kommunale og regionale råd samt andre offentlige hverv, der er betinget af valgbarhed til et kommunalt eller et regionalt råd.

Det fremgår endvidere af lovens § 105, stk. 2, at Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf., for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38.

Sammensætningen af Valgbarhedsnævnet følger af lovens § 105, stk. 3, hvoraf fremgår, at nævnet består af en formand og en næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og tre andre medlemmer, hvoraf Danske Regioner og KL hver udpeger et medlem, og økonomi- og indenrigsministeren udpeger et medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Danske Regioner og KL udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de to medlemmer, foreningerne udpeger. Økonomi- og indenrigsministeren udpeger en stedfortræder for det medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at formanden ved beskikkelsen skal være landsdommer eller højesteretsdommer. Endelig fremgår det, at beskikkelserne og udpegningen af medlemmer gælder for fire år regnet fra den 1. april i året efter valgåret.

Det følger af lovens § 105, stk. 4, at Valgbarhedsnævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Det bemærkes endvidere, at Folketingets Ombudsmand i praksis har anset sig for inkompetent over for Valgbarhedsnævnet på baggrund af nævnets domstolslignende karakter, idet ombudsmandens virksomhed ikke omfatter

domstolene eller domstolslignende nævn, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 2.

Med de i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede objektive kriterier for, hvornår en person ikke er valgbar, er der ikke længere behov for, at Valgbarhedsnævnet skal træffe afgørelse om, hvorvidt en given straf fører til, at en person må anses for i almindeligt omdømme at være uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd. Det vil følge direkte af den foreslåede bestemmelse, hvornår valgbarheden er fortabt på grund af straf. Som følge heraf foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges.

Kompetencen i sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd overføres til Valgnævnet, der frembyder i alt væsentligt tilsvarende retsgarantier. For nærmere herom henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 3.

Til § 3

Til nr. 1

Efter den gældende bestemmelse i § 50 b, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse kan Ankestyrelsen, hvis kommunalbestyrelsen undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Efter § 50 b, stk. 3, kan Ankestyrelsen tilsvarende pålægge medlemmer af økonomiudvalget, et stående udvalg og en magistrat tvangsbøder i sager, der ikke kan indbringes for kommunalbestyrelsen. Tilsvarende gælder for borgmesteren i sager, hvor borgmesteren undlader at indkalde medlemmerne af kommunalbestyrelsen til kommunalbestyrelsens ordinære og ekstraordinære møder.

Den gældende bestemmelse finder i kraft af henvisningsbestemmelsen i regionslovens § 31 tilsvarende anvendelse for regionsråd og for regionsrådsformanden.

Det foreslås som noget nyt med den foreslåede indsættelse af et nyt 3. pkt. i § 50 b, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, at den borgmester, der i strid med den i lovforslagets § 2, nr. 3, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3, henholdsvis § 101, stk. 8 og stk. 9, jf. stk. 3, undlader at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen skriftlig meddelelse om, at medlemmet henholdsvis stedfortræderen har mistet sin valgbarhed på grund af straf, kan pålægges tvangsbøder af de kommunale tilsynsmyndigheder, hvis de almindelige betingelser herfor er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse finder i kraft af henvisningsbestemmelsen i regionslovens § 31 tilsvarende anvendelse for regionsrådsformanden.

Efter § 101, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg, som affattet ved lovforslagets § 2, nr. 3, har borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden pligt til, hvis vedkommende får kendskab til, at et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet har mistet sin valgbarhed på grund af straf, at konstatere, at vedkommende med-

lem har mistet sin valgbarhed, og at give medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. Herved sikres, at det konstateres og meddeles til det berørte medlem og til hele kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, at vedkommende har mistet sin valgbarhed og er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. En tilsvarende pligt for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden følger for så vidt angår en stedfortræder, der har mistet sin valgbarhed, af den foreslåede affattelse af § 101, stk. 8 og stk. 9, jf. stk. 3, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Det påhviler borgmesteren som formand for kommunalbestyrelsen at indkalde medlemmerne af kommunalbestyrelsen til kommunalbestyrelsens møder og at drage omsorg for, at de medlemmer, der efter lovgivningen er udtrådt af kommunalbestyrelsen, ikke indkaldes, samt i givet fald efter § 104 i lov om kommunale og regionale valg at drage omsorg for stedfortræderindkaldelse. Tilsvarende gælder for regionsrådsformanden. De foreslåede bestemmelser i § 101, stk. 3, stk. 8 og stk. 9, jf. stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg ligger i forlængelse heraf.

Borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens medvirken er derfor afgørende for at sikre, at de kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer henholdsvis stedfortrædere, der mister deres valgbarhed på grund af straf, rent faktisk udtræder og ikke indkaldes til fremtidige møder i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

For at sikre sig borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens medvirken hertil foreslås der indført en adgang for tilsynsmyndigheden til at pålægge tvangsbøder med henblik på borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens opfyldelse af deres pligt til at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet henholdsvis stedfortræderen har mistet sin valgbarhed på grund af straf.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Ankestyrelsen – og Økonomi- og Indenrigsministeriet som øverste tilsynsmyndighed – efter de almindelige regler i § 50 b, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse kan pålægge en borgmester henholdsvis en regionsrådsformand tvangsbøder, hvis borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden undlader at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet henholdsvis stedfortræderen har mistet sin valgbarhed på grund af straf.

Undladelsen af at udføre denne lovbestemte handlepligt skal efter de almindelige regler i § 50 b i lov om kommunernes styrelse for anvendelsen af tvangsbøder fremstå med den fornødne klarhed, ligesom anvendelsen af denne sanktion skal være påkrævet frem for mindre indgribende foranstaltninger. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden vil således efter den foreslåede bestemmelse alene kunne pålægges tvangsbøder, hvis undladelsen af at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse fremstår med den fornødne klarhed, og hvis an-

vendelsen af tvangsbøder er påkrævet frem for mindre indgribende foranstaltninger.

Til nr. 2

Efter § 66 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse skal kommunalbestyrelsen i sager om afsættelse af en borgmester for grov pligttilsidesættelse indgive en begrundet indstilling herom til Valgbarhedsnævnet. Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. bestemmelsens stk. 9, og for regionsrådsformænd, jf. regionslovens § 38.

Med dette lovforslag foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges, jf. lovforslagets § 2, nr. 5.

Der vil imidlertid fortsat være behov for, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd efter §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer.

Det foreslås derfor, at Valgbarhedsnævnets kompetence i disse sager overføres til Valgnævnet, og at dette også gælder Valgbarhedsnævnets beføjelse efter § 66 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

De foreslåede regler vil tilsvarende gælde for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8, og § 66 c, stk. 9, og for en regionsrådsformand, jf. regionslovens § 38.

Valgnævnet har kompetence til at træffe afgørelse i visse sager om optagelse på valglisten til folketingsvalg, folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg samt godkendelse af navne for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, og optagelse af disse navne i Partinavneregisteret, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 1.

Valgnævnet nedsættes af økonomi- og indenrigsministeren og består af en formand, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og derudover af to medlemmer, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret. I sager om partinavne består nævnet af yderligere et medlem, der er kyndigt i navne- og varemærkeretigheder, jf. i det hele folketingsvalglovens § 17, stk. 2.

Det foreslås således, at Valgnævnets kompetence udvides til også at omfatte afgørelse i sager om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38. Der vil ikke være behov for at ændre sammensætningen af Valgnævnet ved afgørelse af disse sager, og nævnet vil dermed bestå af formanden og to andre medlemmer, hvoraf det ene er kyndigt i statsforfatningsret.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Til nr. 3

Efter § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse kan Valgbarhedsnævnet i sager om afsættelse af en borgmester for grov pligttilsidesættelse, når dette er påkrævet, forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018. Borgmesteren skal på vedkommendes begæring efter Valgbarhedsnævnets nærmere bestemmelse gives lejlighed til mundtligt at forelægge sin sag for Valgbarhedsnævnet.

Efter § 66 a, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse vælger kommunalbestyrelsen, når Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse af borgmesteren foreligger, et af sine medlemmer til borgmester for den resterende del af funktionsperioden.

Efter § 66 a, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse ophører vederlaget til en afsat borgmester med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse af borgmesteren.

Efter § 66 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse kan kommunalbestyrelsen begære over for Valgbarhedsnævnet, at en borgmester, der er sat under tiltale for et strafbart forhold med en strafferamme på fængsel i 4 år eller derover, suspenderes.

Efter § 66 b, stk. 3, udpeger kommunalbestyrelsen, når Valgbarhedsnævnets afgørelse om suspension foreligger, et af sine medlemmer til at fungere som borgmester.

Efter § 66 b, stk. 7, 1. pkt., ophører vederlaget til en suspenderet borgmester med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om suspension.

Efter § 66 c, stk. 6, 1. pkt., kan den borgmester, en kommunalbestyrelse har afsat med henvisning til, at ni tiendedele af kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer finder, at borgmesteren i eller uden for sit hverv ikke har vist sig værdig til den agtelse og tillid, som hvervet kræver, indbringe lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse for Valgbarhedsnævnet.

Efter § 66 c, stk. 7, genindtræder den afsatte borgmester for den resterende del af funktionsperioden, såfremt Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om, at kommunalbestyrelsens afsættelse ikke har været lovlig.

Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8, og § 66 c, stk. 9. Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af regionsrådsformænd, jf. regionslovens § 38.

Med dette lovforslag foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges, jf. lovforslagets § 2, nr. 5.

Der vil imidlertid fortsat være behov for, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd efter §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer.

For at sikre, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd efter §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for et uafhængigt nævn, foreslås det, at Valgbarhedsnævnets kompetence i disse sager overføres til Valgnævnet, og at dette også gælder Valgbarhedsnævnets beføjelser efter § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., stk. 4 og stk. 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., stk. 3 og stk. 7, 1. pkt., og § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og stk. 7, i lov om kommunernes styrelse.

De foreslåede regler vil tilsvarende gælde for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8, og § 66 c, stk. 9, og for en regionsrådsformand, jf. regionslovens § 38.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 3, nr. 2.

Til nr. 4

Af bestemmelsen i § 66 b, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, fremgår det, at hvis en borgmester, der er suspenderet efter reglerne i § 66 b, efterfølgende frifindes ved endelig dom, hvis forfølgning opgives, eller hvis Valgbarhedsnævnet efter endelig dom eller vedtagelse af bøde træffer afgørelse om, at den suspenderede borgmester må anses for valgbar, genindtræder vedkommende i hvervet som borgmester i den resterende del af funktionsperioden.

Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8, og § 66 c, stk. 9. Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af regionsrådsformænd, jf. regionslovens § 38.

Med dette lovforslag foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges, jf. lovforslagets § 2, nr. 5.

Der vil imidlertid fortsat være behov for, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd efter §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer.

Det foreslås som konsekvens heraf, at formuleringen af bestemmelsen i § 66 b, stk. 5, 1. pkt., ændres, således at det af bestemmelsen fremgår, at hvis forfølgning i forhold til den suspenderede borgmester opgives, hvis vedkommende frifindes ved endelig dom, eller hvis vedkommende efter endelig dom eller udenretslig vedtagelse fortsat er valgbar efter de foreslåede regler i § 4, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, genindtræder vedkommende i hvervet som borgmester i den resterende del af funktionsperioden.

De foreslåede regler vil tilsvarende gælde for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8, og § 66 c, stk. 9, og for en regionsrådsformand, jf. regionslovens § 38.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3, og § 3, nr. 2.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 2018. Lovens ikrafttræden falder således sammen med, at beskikkelserne af de nuværende medlemmer af Valgbarhedsnævnet udløber, jf. den kommunale og regionale valglovs § 105, stk. 3, sidste pkt.

Loven indeholder ikke en territorialbestemmelse.

Hvad angår de foreslåede ændringer af lov om valg til Folketinget og lov om kommunale og regionale valg, jf. lovforslagets §§ 1 og 2, indeholder lovforslaget ingen bestemmelse om de nævnte foreslåede ændringers manglende territoriale gyldighed for Færøerne og Grønland.

Dette skyldes, at de hovedlove, der ændres ved disse dele af lovforslaget – uanset at der ikke afholdes valg efter disse hovedlove på Færøerne og i Grønland – på visse områder har retsvirkninger for Færøerne og Grønland, navnlig derved, at lovene indeholder bestemmelser om de færøske og grønlandske folkeregistres medvirken ved brevstemmeafgivning til det danske folketingsvalg og kommunal- og regionalvalg. Denne medvirken sker med de fornødne tilpasninger efter den fremgangsmåde, der er fastsat herom i folketingsvalglovene for henholdsvis Færøerne og Grønland og i disse rigsdeles særskilte egen lovgivning.

Ingen af de ved dette lovforslag foreslåede ændringer af lov om valg til Folketinget eller lov om kommunale og regionale valg har retsvirkning for Færøerne eller Grønland.

Hvad angår de foreslåede ændringer af lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 3, indeholder lovforslaget ingen bestemmelse om de nævnte foreslåede ændringers manglende territoriale gyldighed for Færøerne og Grønland. Dette skyldes, at hovedloven ikke gælder for Færøerne og Grønland. I lighed hermed skal de nævnte foreslåede ændringer ikke gælde for Færøerne og Grønland.

Til § 5

For det første foreslås det i *stk. 1*, at de nye regler finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget efter lovens ikrafttræden.

For det andet foreslås det i *stk. 2*, at de nye regler finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget forud for lovens ikrafttræden, men hvor spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed som følge af straffen ikke er indbragt for Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

For det tredje foreslås det i *stk. 3*, at de nye regler finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er indbragt for Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for lovens ikrafttræden, men hvor nævnet ikke har truffet afgørelse.

Det foreslås tilsvarende i *stk. 4*, at de nye regler finder anvendelse på spørgsmål om afsættelse og suspension af en

borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand, der er indbragt for Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for lovens ikrafttræden, men hvor nævnet ikke har truffet afgørelse.

Med de ovennævnte overgangregler sikres det, at alle spørgsmål om fortabelse af valgbarhed, afsættelse og suspension efter lovens ikrafttræden skal vurderes efter de nye regler. Dette gælder således også spørgsmål om fortabelse af valgbarhed, afsættelse og suspension i sager, der er opstået før lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 5*, at vederlag, der er modtaget før lovens ikrafttræden, ikke skal tilbagebetales som følge af denne lov. Har et medlem således fortabt sin valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget forud for lovens ikrafttræden, skal vederlag, som medlemmet har modtaget før lovens ikrafttræden, ikke tilbagebetales, selv om det følger af de nye regler, at vederlag ophører med udgangen af den måned, hvor dommen anses for endelig, jf. den foreslåede affattelse af § 4, stk. 2, eller hvor den udenretslige vedtagelse er sket, jf. den i lovforslagets § 2, nr. 3, affattede § 101, stk. 7. Dette gælder, uanset om spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed som følge af straffen er indbragt for Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for lovens ikrafttræden, jf. stk. 2. og 3.

Det foreslås i *stk. 6*, at i sager, hvor Valgbarhedsnævnet forud for de nye reglers ikrafttræden har truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke er valgbar, kan den pågældende, hvis den pågældende har opnået valg ved de kommunale og regionale valg den 21. november 2017, inden for en frist på 1 måned fra de nye reglers ikrafttræden skriftligt begære at få sin sag bedømt efter de nye regler. Begæringen skal indgives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden og skal være vedlagt dokumentation for Valgbarhedsnævnets afgørelse og den idømte eller vedtagne straf. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal herefter konstatere, om det udtrådte medlem er valgbar efter de nye lovfæstede objektive kriterier, jf. den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, og skal give skriftlig meddelelse herom til medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Borgmesterens meddelelse herom vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Der henvises herom til det, der er anført herom i bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3. Er den pågældende valgbar efter de nye objektive kriterier, indtræder vedkommende i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og stedfortræderen udtræder.

Da der således er tale om en lovbunden afgørelse, som følger af de lovfæstede objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed, og som baserer sig på den pågældendes oplysning om Valgbarhedsnævnets afgørelse og den idømte eller vedtagne straf, er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at der alene er tale om en afgørelse af konstaterende karakter.

Borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens meddelelse til medlemmet, der har fortabt valgbarheden, må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Behandlingen af sådanne sager vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger. Dette gælder også forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse. Da borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, skal afgørelsen ikke ledsages af en klagevejledning.

Har det udtrådte medlem ikke vedlagt dokumentation for Valgbarhedsnævnets afgørelse og den idømte eller vedtagne straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden anmode det udtrådte medlem om at fremlægge den nødvendige dokumentation. Efterkommer det udtrådte medlem ikke anmodningen herom, eller er der i øvrigt behov for at indhente oplysninger for at oplyse sagen, har borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden mulighed for at indhente oplysninger om den idømte eller vedtagne straf ved indhentelse af en straffeattest til offentlig brug efter fremgangsmåden i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret), jf. den i lovforslagets § 2, nr. 3, foreslåede affattelse af § 101, stk. 11, i den kommunale og regionale valglov. Valgbarhedsnævnets afgørelse kan indhentes fra Økonomi- og Indenrigsministeriet, der har varetaget sekretariatsbetjeningen af Valgbarhedsnævnet.

De nye regler om fortabelse af valgbarhed på grund af straf vil få virkning kort tid inde i funktionsperioden for kommunalbestyrelser og regionsråd, der er blevet valgt den 21. november 2017, og hvis funktionsperiode begyndte den 1. januar 2018. Med muligheden for at få sin valgbarhed bedømt efter de nye regler kan det sikres, at der ikke opstår store forskelle i, hvordan spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf bedømmes inden for samme funktionsperiode.

Det fastslås i *stk. 7*, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest den 1. maj 2018 skriftligt skal orientere medlemmerne af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmernes pligter efter § 101, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, som affattet ved denne lov. Orienteringen træder i stedet for den skriftlige orientering, borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden efter § 101, stk. 10, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, som affattet ved denne lov, skal give de nyvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmets pligter efter § 101, stk. 1 og 2, i lov om kommunale og regionale valg, som affattet ved denne lov, uden ugrundet ophold og senest 2 uger efter valgdagen. For fremtidige valgperioder skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden give de nyvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet den skriftlige orientering, der er nævnt i § 101, stk. 10, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, som affattet ved denne lov.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, foretages følgende ændringer:

§ 17. Økonomi- og indenrigsministeren nedsætter et valgnævn, der træffer afgørelse om

- 1) optagelse på valglisten efter § 16, stk. 2,
- 2) optagelse på valglisten til folkeafstemninger efter § 96 b,
- 3) optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg efter § 14 b i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet,
- 4) godkendelse af navne for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, jf. § 12, stk. 2 og 3, og § 13, stk. 3, eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11, stk. 2 og 3, og § 12 i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, og
- 5) optagelse i Partinavnregistret, jf. § 13, stk. 4.
Stk. 2-9. ---

1. I § 17, stk. 1, nr. 4, ændres »Europa-Parlamentet, og« til: »Europa-Parlamentet,«.

2. I § 17, stk. 1, nr. 5, ændres »jf. § 13, stk. 4.« til: »jf. § 13, stk. 4, og«.

3. I § 17, stk. 1, indsættes som nr. 6:

»6) afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38.«

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 1089 af 26. september 2017, foretages følgende ændringer:

1. § 4 affattes således:

»§ 4. Følgende personer er uanset § 3 ikke valgbare på grund af straf, jf. dog stk. 3 og 4:

1) En person, der ved endelig dom er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf,

2) en person, der ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, og

§ 4. Den, der ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, er ikke valgbar, jf. § 101. Med straf sidestilles foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70.

Stk. 2. En strafbar handling kan ikke medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestrafte regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse.

Stk. 3. Opstilling som kandidat til valget kan dog altid ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf.

§ 100. Mister et medlem sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 102.

Stk. 2. ---

§ 101. Gør et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd gældende, at en kandidat på grund af straf ikke er valgbar, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet forelægge spørgsmålet for Valgbarhedsnævnet, jf. § 105, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed.

Stk. 2. Indsigelse mod en valgt kandidats valgbarhed på grund af straf skal fremsættes senest 3 måneder efter valgdagen.

Stk. 3. Indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed på grund af straf skal fremsættes senest 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som stedfortræderen er indkaldt til.

Stk. 4. Bliver et medlem straffet, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet indberette dette til Valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed.

3) en person, der ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten efter færdselslovens § 126.

Stk. 2. Som endelig dom efter stk. 1 anses

1) en dom afsagt af Højesteret,

2) en dom, hvor den almindelige ankefrist er udløbet, uden at anke er sket,

3) en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er udløbet, uden at ansøgning er indgivet, og

4) en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor Procesbevillingsnævnet har meddelt afslag på tilladelse til anke til højere instans.

Stk. 3. En straf, jf. stk. 1, medfører ikke tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog § 101, stk. 6. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er den pågældende idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved en dom om betinget fængselsstraf eller ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den udenretslige vedtagelse. En dom om betinget fængselsstraf medfører dog ikke tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, inden for hvilken datoen for den endelige dom falder.

Stk. 4. Opstilling som kandidat til valget kan dog altid ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf.«

2. I § 100, stk. 1, ændres »jf. dog § 102« til: »jf. dog § 101, stk. 5 og 6, og § 102«.

3. § 101 affattes således:

»**§ 101.** Er et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd på valgdagen ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet forud for det konstituerende møde skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf og derfor ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf.

Stk. 2. Mister et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter valgdagen sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet senest forud for det førstkommende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller et udvalg, som den pågældende er medlem af, skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf og derfor er udtrådt af kommunalbestyrelsen hen-

holdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf.

Stk. 3. Er et medlem ikke valgbar på grund af straf, eller mister et medlem sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, og får borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden kendskab hertil, giver borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet ikke er indtrådt eller er udtrådt i overensstemmelse med reglerne i stk. 4. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver samtidig medlemmet skriftlig meddelelse om muligheden for at genindtræde efter stk. 6.

Stk. 4. Er et nyvalgt medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på valgdagen ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, indtræder medlemmet ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter valgdagen mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, er medlemmet udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra datoen for den endelige dom, jf. § 4, stk. 2, eller den udenretslige vedtagelse.

Stk. 5. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved endelig dom mistet sin valgbarhed på grund af straf, men generhvervet sin valgbarhed ved en ny endelig dom, indtræder vedkommende på ny i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra datoen for den nye endelige dom, jf. § 4.

Stk. 6. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, indtræder medlemmet i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der er forløbet den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, såfremt medlemmet over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har fremsat skriftlig begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den meddelelse fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, der er nævnt i stk. 3. Er medlemmets underretning til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden ikke givet rettidigt, jf. stk. 1 og 2, indtræder medlemmet dog først i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der efter udløbet af den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, er forløbet en periode, der svarer til perioden fra det seneste tidspunkt, hvor underretning kunne gives rettidigt, jf. stk. 1 og 2, til det tidspunkt, hvor medlemmet har givet underretningen, eller hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde har fået kendskab til, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf.

Stk. 7. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, ophører vederlagene til medlemmet med udgangen af den måned, hvor dommen anses for endelig, jf. § 4, stk. 2, eller hvor den udenretslige vedtagelse er sket.

Stk. 8. Er en stedfortræder, der ikke er indtrådt efter § 104, ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal stedfortræderen forud for det førstkommende møde, hvortil stedfortræderen indkaldes, skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at stedfortræderen ikke er valgbar

på grund af straf og derfor udtræder af stedfortræderlisten, jf. § 91. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver efter reglerne i stk. 3 stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver samtidig stedfortræderen skriftlig meddelelse om muligheden for at genindtræde på stedfortræderlisten efter 5. pkt. Når der er forløbet den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, indtræder stedfortræderen på ny på stedfortræderlisten, såfremt stedfortræderen har fremsat skriftlig begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den meddelelse fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, der er nævnt i 3. pkt.

Stk. 9. For en stedfortræder, der er indtrådt efter § 104, og som mister sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, finder stk. 2 og 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 tilsvarende anvendelse.

Stk. 10. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal skriftligt orientere de nyvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmernes pligter efter stk. 1 og 2 uden ugrundet ophold og senest 2 uger efter valgdagen. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal skriftligt orientere en stedfortræder, der indkaldes, om stedfortræderens pligter efter stk. 8, 1. og 2. pkt., og stk. 9, jf. stk. 2, uden ugrundet ophold og senest på det første møde, hvortil stedfortræderen indkaldes.

Stk. 11. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden kan fra Rigspolitiet indhente straffeattester til offentligt brug til brug for de meddelelser, vedkommende skal give efter stk. 3, 8 og 9.«

4. Efter § 104 indsættes:

»§ 104 a. Et medlems manglende rettidige udtræden berører ikke gyldigheden af kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets eller et udvalgs beslutninger.«

5. § 105 ophæves.

§ 105. Økonomi- og indenrigsministeren nedsætter et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse i spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, for så vidt angår medlemskab af kommunale og regionale råd samt andre offentlige hverv, der er betinget af valgbarhed til et kommunalt eller et regionalt råd.

Stk. 2. Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf., for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38.

Stk. 3. Valgbarhedsnævnet består af 1 formand og 1 næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og 3 andre medlemmer, hvoraf Danske Regioner og KL hver udpeger 1 medlem, og økonomi- og indenrigsministeren udpeger 1 medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Danske Regioner og KL udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de 2 medlemmer, foreningerne udpeger. Økonomi- og indenrigsministeren udpeger en stedfortræder for det

medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Formanden skal ved beskikkelsen være landsdommer eller højesteretsdommer. Beskikkelserne og valgene gælder for 4 år regnet fra den 1. april i året efter valgåret.

Stk. 4. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 50 b. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder tilsvarende for medlemmer af økonomiudvalget, et stående udvalg og en magistrat i sager, der ikke kan indbringes for kommunalbestyrelsen. Stk. 1 gælder tilsvarende for kommunalbestyrelsens formand i sager, hvor formanden undlader at indkalde medlemmerne af kommunalbestyrelsen til kommunalbestyrelsens ordinære og ekstraordinære møder, jf. § 8, stk. 1 og 2. Stk. 1 og 2 gælder tilsvarende for medlemmer af styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab, jf. § 60.

§ 66 a. Tilsidesætter borgmesteren forsætligt eller groft uagtsomt en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov, kan borgmesteren afsættes, hvis pligttilsidesættelsen er særlig grov. Kommunalbestyrelsen indgiver en begrundet indstilling herom til det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg. Finder nævnet, at betingelserne herfor er opfyldt, træffer nævnet afgørelse om, at borgmesteren afsættes.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Valgbarhedsnævnet kan, når dette er påkrævet, forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018. Borgmesteren skal på vedkommendes begæring efter nævnets nærmere bestemmelse gives lejlighed til mundtligt at forelægge sin sag for Valgbarhedsnævnet.

Stk. 4. Når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet efter stk. 1 om afsættelse af borgmesteren, vælger kommunalbestyrelsen et af sine medlemmer til borgmester for den resterende del af funktionsperioden efter reglerne i § 24, stk. 1.

Stk. 5. Vederlaget til en afsat borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65. Det tilkommer dog den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det afsatte medlem, at genbesætte hvervet.

§ 66 b. Tiltales en borgmester for et strafbart forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover,

§ 3

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 50 b, stk. 3, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Stk. 1 gælder tilsvarende for kommunalbestyrelsens formand i sager, hvor formanden undlader at give medlemmet henholdsvis stedfortræderen og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen skriftlig meddelelse om, at medlemmet henholdsvis stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf eller har mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 101, stk. 3, 8 og 9 i lov om kommunale og regionale valg.«

2. I § 66 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg« til: »det valgnævn, der er nedsat i medfør af lov om valg til Folketinget«.

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6,

kan kommunalbestyrelsen begære over for Valgbarhedsnævnet, at borgmesteren suspenderes. Hvis en domfældelse for lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed og suspension ikke kan anses for betænkelig, træffer nævnet afgørelse om suspension. Suspensionen gælder, indtil borgmesteren udtræder af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 4, eller genindtræder som borgmester, jf. stk. 5.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet efter stk. 1 om suspension af borgmesteren, udpeger kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 24, stk. 1, et af sine medlemmer til at fungere som borgmester.

Stk. 4. ---

Stk. 5. Frifindes den suspenderede borgmester ved endelig dom, opgives forfølgning, eller træffer Valgbarhedsnævnet efter endelig dom eller vedtagelse af bøde afgørelse om, at den suspenderede borgmester må anses for valgbar, genindtræder vedkommende i hvervet i den resterende del af funktionsperioden. Borgmesteren genindtræder dog først efter en frifindende dom i landsretten, når den ordinære frist for ansøgning om tilladelse til anke til Højesteret er udløbet, uden at ansøgning herom forinden er indgivet, eller, hvis ansøgning herom forinden er indgivet, når borgmesteren er endeligt frifundet.

Stk. 6. ---

Stk. 7. Vederlaget til en suspenderet borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om suspension. Genindtræder den suspenderede borgmester i sit hverv, jf. stk. 5, har vedkommende krav på efterbetaling af borgmestervederlaget for suspensionsperioden.

Stk. 8. ---

§ 66 c. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Den afsatte borgmester kan indbringe lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1 for Valgbarhedsnævnet. Klage skal indgives til nævnet senest 14 dage efter kommunalbestyrelsens 2. behandling af forslag om afsættelse.

Stk. 7. Træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om, at vedtagelsen efter stk. 1 ikke har været lovlig, genindtræder den afsatte borgmester for den resterende del af funktionsperioden.

Stk. 8-9. ---

1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

4. § 66 b, stk. 5, 1. pkt., affattes således:

»Opgives forfølgning i forhold til den suspenderede borgmester, frifindes vedkommende ved endelig dom, eller er vedkommende efter endelig dom eller udenretslig vedtagelse fortsat valgbar, jf. § 4, stk. 1 og 2, i lov om kommunale og regionale valg, genindtræder vedkommende i hvervet i den resterende del af funktionsperioden.«

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

3. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. april 2018.

§ 5

Stk. 1. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget forud for lovens ikrafttræden, men hvor spørgsmålet på tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke er indbragt for Valgbarhedsnævnet.

Stk. 3. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er indbragt for, men ikke afgjort af Valgbarhedsnævnet.

Stk. 4. Loven finder anvendelse på spørgsmål om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er indbragt for, men ikke afgjort af Valgbarhedsnævnet.

Stk. 5. Vederlag, der er modtaget før lovens ikrafttræden, skal ikke tilbagebetales som følge af denne lov.

Stk. 6. Har Valgbarhedsnævnet forud for lovens ikrafttræden truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd har mistet sin valgbarhed på grund af straf, kan det pågældende medlem fremsætte skriftlig begæring om, at spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed på grund af straf bedømmes på ny efter denne lov. Begæring herom skal indgives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest den 1. maj 2018. Begæringen skal vedlægges dokumentation for Valgbarhedsnævnets afgørelse og den idømte eller vedtagne straf. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal efter modtagelsen af den begæring, der er nævnt i 1. pkt., give skriftlig meddelelse til medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, hvorvidt medlemmet efter denne lov har mistet sin valgbarhed. Har medlemmet også efter denne lov mistet sin valgbarhed, kan medlemmet genindtræde efter § 101, stk. 6, som affattet ved denne lov. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal skriftligt underrette medlemmet om muligheden for at genindtræde efter 5. pkt.

Stk. 7. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal senest den 1. maj 2018 skriftligt orientere medlemmerne af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmernes pligter efter § 101, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, som affattet ved denne lov.